

ek

esütörtökön már...

indult Zavoian...

ast indított Zo...

sején temetik Du...

Duca holttestét...

50 százalékkal...

3. Roosevelt elnök...

zer cseh koronát...

heiderabadi ma...

heiderabadi ma...

nk a bolgár fel...

nk a szénatéri...

nk a szénatéri...

nk a szénatéri...

nk a szénatéri...

nk a szénatéri...

nk a szénatéri...

nk a szénatéri...

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Str. Baron L. Pop

10. Telefon: 3-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 500, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bansági
szóidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

21. évf. 77. szám.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bésmeneten leveleket nem fogadunk el.

Ara 5 lej

Készítők
megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hátsági Ernő, Str. Matei Milku 2.

Csütörtök, 1934 április 5.

5694. ÉV XVII. ÉVF.
NISZAN 20. 77 SZÁM.

Maniu hatalmas interpellációja a revíziós propagandáról

A nemzeti parasztpárti vezér elmondja, hogyan akarta megvalósítani a Dunakonföderáció miniszterelnök korában és leszögezi, hogy csak ez a konföderáció oldhatja meg Ausztria és Magyarország gazdasági és szociális problémáit és hozhatja nyugvóponttra a Dunavölgy kérdéseit

Titulescu válasza Maniu interpellációjára

Bucuresti, április 4. A kamara szerda délután tartott ülését. Saveanu elnök elvitte meg, majd Tarescu miniszterelnök felolvasta a király kéziratát, amely az alkotmány 90. szakaszára való hivatkozással április 25-ig meghosszabbítja a parlament ülését.

Ezután Maniu Gyula terjesztette elő interpellációját. Közel 15 éve van a békeszerződések megkötésének, — mondotta — melyek megállapították Közép- és Kelet-Európa országainak határait, felosztották az Osztrák-Magyar monarchiát és a román nemzetet egyesítették. A békeszerződések megkötése után a román nép belső konszolidációját igyekezett kiépíteni, megnyitva az utat az egységes ország politikai, szociális és gazdasági fejlődésének. Mely fájdalommal kell azonban konstatálni, hogy azok a remények, amelyek a nagy háború utáni békekötéshez a nyugalom és igaz béke megvalósítását szerették volna, nem valósultak meg teljes mértékben. Különösen az utóbbi időben mind gyakrabban válnak olyan manifesztációk, amelyek nem hagyhatók válasz nélkül.

Konstatálható, hogy épp volt szövetségeseink egyike többiben jelét adta a magyar revízionista törekvések támogatására való készségnek. Nyugodt a meggyőződés, hogy semmi okunk sincs félni, de nem lehet tulságos túrellemmel kezelni azt az excesszív nacionalizmust, amely állandóan nyugtalanítja az európai közvéleményt.

Erdély és Bánát népe nevében és a békes munká ószinte vágyától áthatva, kívánom hangsúlyozni, hogy a trianoni béke nem magyar területeket adott Romániának, hanem visszaadta az ősi román földet jogos tulajdonosának.

— Ez az igazság! Románia tudja, hogy sohasem fogja siker koronázni azokat a törekvéseket, amelyek a jelenlegi helyzet megváltoztatását akarják. Az elemzelmű politikákja, amely amely évszázadon keresztül akarta kivétközteni Erdélyt és a Bánátot ősi román jellegéből nem vezetett eredményre.

Ennek a politikának eszközei voltak a telepítések, a zsidó elemek, ennek a szorgalmas és törekvő népek telepítése a városokban, abban a tudatban, hogy a zsidóság hozzá fog járulni a városok magyarosításához. A zsidóság azonban se nem magyar, se nem román, hanem zsidó, amely dolgozó munkása annak az államnak, amelyben él.

A zsidóság nem adhat nemzeti jellegűt valamely városnak vagy területnek. A magyarság is hazafias és derék, szorgalmas nép, de ezer évig sem tudta sem szociális, sem etnográfiai tekintetben megváltoztatni a történelmet.

— Kötelességemnek érzem Erdély és Bánát nevében, mint annak hivatott képviselője felemelni szavamat minden olyan kísérlet ellen, amely az Alba-Iuliai tartott nemzetgyűlésen kimondott egyesülés megvalósítására törekszik.

Nem kételkedem abban, hogy ezt a tiltakozó szót meg fogják hallani Romában is, a latin estvéreknél, akik velünk együtt szenvedtek a közös célokért.

— Tény, hogy Magyarország nagy gazdasági és pénzügyi nehézségekkel küzd, ezek azonban nem a békeszerződé-

sek, nem is a területi változásoknak a következményei, hanem a világháborúnak, az általános európai termelési és szociális zavaroknak. Ilyen nehézségekkel küzdünk mi is határainkon belül. Ha Ausztria-Magyarországot, az európai fejlődés akadályát fel kellett osztani és emiatt gazdasági nehézségek keletkeztek és állanak fenn ma is, ez nem a mi hibánk, ez nem érv a nemzeti államok ellen. Mindig azt hirdetem, hogy előbb meg kell járni a nemzeti államokat és azután közös gazdasági egységet kell közöttük létrehozni, amelyben minden egyes állam a maga életét élhesse és megélhesse.

1924-ben a Román Társadalomtudományi Társaságban előadást tartottam, amelyben az alkotmányosság, a törvényesség impulzusáért emeltem szót azzal, hogy a nemzeti egység megvalósítása után meg kell valósítani a nemzetközi egységet. Az ország egységétől és presztizsétől függ, hogy milyen szerepet játszhat, milyen tényező lehet ebben a nemzetközi együttműködésben.

— Az idők folyamán mindent elkövettem, hogy a nemzeti államok gazdasági összefogását célozza, változatra váltsam.

1928-ban módomban volt Pilsudski marsallt tájékoztatni és teljes megértésre találtam nála. Amikor kormányra jutottam, tájékoztattam az angol és francia követeket azzal a kéréssel, juttassák el tervezetemet és elgondolásaimat kormányaikhoz, hogy nemzetközi akció indulhasson el ebben az irányban: a délkelet-európai államok együttműködése érdekében. Ugy Briand, mint az angol külügyminiszter biztosította a terv messzemenő támogatását. A lengyel külügyminiszter meg is látogatott Bukarestben és konkrétumokról is tárgyaltunk már az alkalommal. Következett azután már ennek a tervnek a jegyében a genfi vámkonferencia 1930-ban, majd ugyanebben

az évben a bukaresti és varsói agrárkonferenciák és a belgrádi szakértői tanácskozás, amelyeken az érdekelt államok kivétel nélkül résztvettek. Természetesen a konferenciák nem foglalkoztak a gazdasági federáció kérdésével, azonban bizonyos pontokat az együttműködést illetően már tisztáztak. Amikor a kormány elért a távozni kényszerültem, külföldre utra mentem és itt folytattam a megkezdett munkát. Módomban állott a legjelentősebb külföldi politikusok előtt kifejeztem álláspontomat, amely különösen a francia államférfiakat világoztotta fel arról, hogy nem elég csak a Anschluss elteremtését foglalni, Ausztriát lehetőleg nem elég negatív állásponttal helyezni, hanem pozitív akció szükséges ennek az országnak a megmentésére és erre Franciaországnak kell megadnia az iniciatívát. Két hónapig tartózkodtam Bécsben és meggyőződtem arról, hogy nagyon sokan az ország vezetői, a társadalmi, tudományos és gazdasági élet személyiségei nem hívei az Anschlussnak.

Egy délkelet-európai gazdasági együttműködés egy Ausztria, mint Magyarország helyzetén lényegesen javítana és fejlődésüket elősegítené.

— Miután tudatában voltam annak, hogy a dunai államok együttműködése Olaszország nélkül nem teremthető meg, elhatároztam, hogy Rómába utazom, hogy Mussolinit személyesen tájékoztassam és igyekezzem megnyerni annak a tervnek, amely Európa fejlődésének egyik legbiztosabb eszköze lehetett volna. Utban Olaszország felléptetésén azonban, hogy a Mironescu-kormány lemondott és haza kellett utaznom. Akéim így félbe maradt, a mozgalm azonban életre kelt 1932-ben, Tardieu tervé által. Sajnos, Németország és Olaszország ellenállása miatt ez sem vezetett pozitív eredményre, de az agrárállamok együttműködése tovább fejlődött, aminek jeleit a streza és a londoni konferenciák.

Maniu három kérdése a külügyminiszterhez

Amikor 1932 őszén újból kormányra jutottam ismét meg akartam kezdeni a lépéseket elgondoláson megvalósítására a kormányom külügyminiszterével Titulescuvval megegyeztünk abban, hogy vagy ő, vagy én Rómába megyünk a szükséges tárgyalások megindítására. 1933 januárjában azonban ismét távozni kényszerültem a miniszterelnöki székéből és így akciómát tovább nem folytathattam.

Maniu hangsúlyozza ezután, hogy a dunai konföderáció elve továbbra is él és az egyetlen utnak látszik a súlyos gazdasági és szociális nehézségek legyőzésére. Franciaország, Olaszország és Németország támogatása is szükséges ehhez, sőt meg van győződve, hogy a római jegyzőkönyv is tulajdonképpen ennek a megvalósítását teszi lehetővé.

Ausztria bajainak orvoslása nem lehet egyoldalú és Magyarország támogatása is csak praktikusán képzelhető el. Nem lehet szó egyszerű árucseréről, hanem egy nagyobb gazdasági egység létesítéséről, amely életképesse tegye Ausztriát, lehetővé tegye Magyarország gazdasági fejlődését is és erről meg lehet és meg kell győzni a magyar közvéleményt is. Hisz, hogy Magyarország tudatára fog ébredni annak, hogy sebei ezen az uton gyógyulhatnak csak meg.

A Titulescu által képviselt külügyi politika iránt teljes bizalommal a következő kérdéseket intézi a külügyminiszterhez:

1. Mi a véleménye a külügyminiszternek azokkal a gyakori megnyilvánulásokkal szemben, amelyek a békeszerződések revízióját követelik és milyen intézkedéseket tart ezzel szemben szükségesnek?
2. Határaink sérthetlenségének és a világbéke biztosításának érdekében a külügyminiszter milyen gyakorlati külpolitikát folytat az adott körülmények között?
3. Mit kíván tenni a külügyminiszter a kisananttal együtt a békeszerződések keretén belül a gazdasági nehézségek nemzetközi kiküszöbölésére? Milyen diplomáciai akciókat kíván folytatni Tardieu dunai konföderációs tervének a kisananttal is elfogadott együttműködésnek realizálására?

Titulescu válasza Maniu interpellációjára
Titulescu külügyminiszter mindenek előtt köszönetet mond annak a biza-

(Folytatás a 8-ik oldalon).

VILÁG TITULESCU

Vogt, Masolle és Engl, a hangosfilm feltalálói

Néhány nappal ezelőtt, anélkül, hogy a nyilvánosság tudomást szerzett volna róla, egy kedves estélyi ünnepelt három feltalálót: Hans Vogt, Joseph Masolle és dr. Engl. Ugyanis ez a három férfi találta fel a hangosfilmet.

Vajon azoknak a szászoknak, akik naponta moziba járnak, eszükbe jutott-e egyszer is elgondolkozni azon, hogy a hangosfilm tulajdonképpen kitől is származik? Ha egy mozi-örültet megkérdezzük erre vonatkozólag, körülbelül ezt fogja felelni: „Ja igen, az úgy öt-hat évvel ezelőtt volt, akkor látam az első hangosfilmet, valami Sonny Boyt, ha jól tudom. Al Jolsonnal. Különben, hogy kitől származik? Nahát, az amerikaiaktól!” Pont. És ha esetleg többet is tudna, úgy valami ilyesfélét fog motyogni: „Tobis... Westen Electric”. Ezzel aztán igazán vége.

Ez pedig kevés, sőt hamis. A hangosfilm nem amerikai, hanem európai találmány. És nem öt-hat éves, mert az első hangosan beszélő filmet 1921 márciusában mutatta be meghívott vendégek előtt a berlini Köpenicker Strassen lévő laboratóriumban: *Tiv'Ergon*, amely alnév alatt a feltalálók közösége, Vogt-Masolle-Engl rejtőzött.

Ezek a férfiak az igazi feltalálói és pionírjai a hangosfilmnek. Vogt, aki egy francia parasztfiú és a háborúban szikratávirász volt, Háborus bajtárs. Masolle, egy fizikus és dr. Engl, ugyan csak fizikus. Még a háborúban álltak össze. A háború után pedig, lemondva minden polgári egzisztenciáról, évekre bekaparták magukat laboratóriumokba és kicsi összegyűjtött pénzüket felhasználva, fáradságos, de eredményes munkával dolgoztak kedvence eszméjükön. Laboratóriumuk a Babelsberger Strassen 49. sz. alatti házban volt, ahol három éven keresztül éjjel és nappal folytak a hangosfilmgyártás kísérletei.

Hans Vogt, a kis feltaláló-társaság feje, inkább művésznak néz ki, mint tudós. Hangjában, amidőn mostani lietherterdeli magánlaboratóriumában szemben ül vele a látogató, könnyű rezignáció érzik, amit azonban kedves humor és filozófikus nyugalom von be. A hangosfilm, amely azóta az egész világot meghódította, összesen annyit hozott csak feltalálóinak, amennyivel körülbelül (nem egészen!) önköltségeiket visszakapták. Ma mind a hárman félre állítva gubbasztanak és bár a Tobis, a Klangfilm és a Fox az ő patenteségeiket visszavették, mégse maradt meg nekik egyéb a feltalalásból, mint a tudat, hogy az emberiséget megajándékozták a hangosfilm esodájával.

Valóságos kalandos és hihetetlen történet ez! Rendben van, az ember sokat hall feltalálók mostoha sorsáról, de hogy a jelenkor közvetlen szomszédságában ilyesfajta kismémmizés megtörténhessék, az szinte elképzelhetetlen. De Vogt nem beszél erről. Nem sajnálja a milliárdokat, amiket mások vágynak zsebre és nem bosszankodik és nem kíván nyereszkedni a perekben, amelyekkel harmadik személyek kapnak hajba az ő találmányukon.

A legérdekesebb a dologban az, hogy az üzletemberek kezdetben egyáltalán nem érdeklődtek a találmány iránt. A némafilm jó üzlet volt és annak átalkatása kényelmetlennek és drágának látszott. Ismét bebizonyosodott a tapasztalat, hogy kisebb elgondolásokat

könnyebb megvalósítani, mint nagyobbakat. Tíz évvel ezelőtt az egyik legnagyobb filmipari lap még a következőket írta: „A hangosfilmmel egyáltalában nem kell törődni, mert a mozi lényege és erőssége éppen annak némaságában van.” Azóta ugyanez az újság kizárólag a hangosfilmiparból él és természetesen azt dicsőíti.

Vogt és két társa az infláció idejében egymillió svájci frankért eladták találmányukat egy svájci ügyvédnek. Ebből az összegből mindössze annak negyedét kapták és ebből viszont adósságaikat kellett kifizetniük. Később az amerikai Fox vásárolta meg a svájci ügyvédtől a Tri-Ergon-szabadalmat, de már csak 200 ezer frankot adott érte. A további ismeretes, Milliórdokát jövedelméért, gyáraknak, ügynököknek, írónak, színészeknek.

Még két dátumot jegyezzünk fel: 1913 szeptember 24-ét, amikor a berlini Schubert-teremben hetekig játszottak egy rövid hangosfilmet. Utána azonban az egész kísérlet elaludt, egyszerűen azért, mert a filmgyárak üzleti vezetőiből hiányzott a tehetség és a távolbalátás ahhoz, hogy az elért eredményt tovább növeljék. Átmenetileg azután 1925 tavaszán mutatott be az UFA egy hangosfilmet, a „Gyufaárus leányt”, amely szörnyet bukott, úgyhogy az UFA-nak hosszú időre eleget volt a hangosfilmből.

Az utóbbi években többen odáig megrészkedtek, hogy a Tri-Ergon-emberek tőf egyszerűen el akarták vitatni még a feltalálás érdemét is. Ez azonban nem sikerült. Megkísérlték agyonhallgatni őket. Ez sem fog sikerülni. Munkáik anyagi gyümölcse mindenestre nem az ő ölkébe hullott. De ebbe már beletörődtek. Masolleból Tobis-igazgató lett, Engel a Foxhoz ment, Hans Vogt, a feltaláló, pedig évek óta egyedül járja a feltalálójútt. Laboratóriumában új problémák megoldása után kutat.

Nem kell neki senkinek a segítsége, senkinek a biztatása. Ha a hangosfilm hőskorszakáról beszélnek előtte: szemei felragyognak...

Jön! **SELECT MOZGO** **Jön!**
OROSZORSZÁG DÉMONA
Minden idők legnagyobb filmalkotása, főszerepekben: **LIONEL ETHEL-JOHN BARRYMORE** és **DIANA WYNYARD** (a „Cavalcade” filmből ismert művésznő)

Insult kiadják Amerikának

Párizs, április 4. Sztambuli jelentés szerint orvosi bizonyítvány alapján a török hatóságok egyelőre megengedték Insullnak, hogy a Pera Palace szállóban maradjon, de őrzet alatt tartják s ha a kiadatási formásokkal végeznek, Törökország ki fogja adni az Egyesült Államoknak. Az ankarai amerikai követ már Sztambulban van, ahol szorgalmazza a kiadatás gyorsítását.

Hatvanezer emigránst látott eddig el tanáccsal a német Hiltverein

A Hiltverein beszámol eddigi munkásságáról. Főkvándorlási irány: Palesztina

Berlin, április 4. A „Hiltverein der deutschen Juden” a napokban tette közzé az elmúlt év munkájáról szóló jelentését. A Hiltverein lehetővé tette főleg a németországi kivándorolni akaró zsidók számára, hogy akadálytalanul költözhesse a Németországból. A kivándorlási áramlat főleg 1933 márciusában indult meg nagyobb ütemben. Naponta háromszáznál is többen keresték fel a Hiltverein irodáit tanácsokért és segélyért. Nemesak berliniek, hanem a birodalom különböző városainak zsidói jöttek és élő szóval, vagy kérvényben kértek felvilágosítást. Az irások megkeresések havonta meghaladták a háromezretet.

A Hiltverein vidéki tagozatai és bizalmi férfiai útján intézte el a megkereséseket. Kapcsolatokat keresett a zsidó hitközségekhez és a külföldi zsidóságokhoz. Hamburgban és Brémában a kivándorlási bizottság a kikötőknél dolgozott, amire nagy szükség volt, főleg a tengeren utazó kivándorlók miatt. Ha a kivándorlók családjait is számításba vesszük, akkor legalább 60 ezer ember kapott felvilágosítást, tanácsot és pénzügyi támogatást is a Hiltvereintől.

A Hiltverein állandó összeköttetést tartott fenn az ICA és a HICEM zsidó kivándorlási komitékakkal. Azok közül, akik a Hiltverein pénzügyi támogatását is igénybevételek, 5940-en vándoroltak a Németországgal szomszédos ál-

lamokban, vagy más európai országokba. Áprilistól szeptemberig a kivándorlók nagyrésze európai külföldre igyekezett. Ezekhez tartoznak azok is, akik hivatásbéli kiképzést kerestek az Erec Jisraélben való letelepedés számára. A Hiltverein gondoskodott arról, hogy ezek a chalucok Franciaországban, Lengyelországban, Litvániában, Dániában, Jugoszláviában és Csehországban mezőgazdasági kiképzést nyerjenek. Októberben lehetővé válik már számára a Palesztinába való utazás. Tavaly októbertől decemberig a kivándorlók 25 százaléka a tengeren tüntra akart eljutni. Decembertől kezdve ez a szám már negyven százalékig fokozódott.

A Hiltverein programjához híven támogatta a Németországon átutazó keleti zsidókat is. Egyidőben a chalucok és útutazók érdekében az anhalti vasútállomáson permanens szolgálatot teljesített a Hiltverein. Vasúti jegyekért, vízumok feljében az elmúlt évben 327 ezer márkát adott ki a Hiltverein. A palesztinai „Ben Schemen” gyermek kolóniát is erősen ismerte a Hiltverein. A Németországból kikérülő gyermekeket ide koncentrálták. Berlinből az „Ahava” nevű gyermekotthon 60 neveltjét küldte át a Hiltverein Palesztinába. A haifai héber reáliskola a James Simon alaptól jelentékeny támogatásban részesült.

Hivatalos analízis Matuska jelleméről

Elkészült a törvényszéki orvosszakértők véleménye. Legfelsőbb orvosi megfigyelést kér a védő

Budapest, április 4. Matuska Szilveszternek, a biatorbágyi ördögi vasutrobbanótónak a bűnügye új állomáshoz érkezett: a hivatalos orvosszakértők előterjesztették véleményüket, amely részben ellenkezik a védő által megnevezett orvosszakértőnek, Donáth Gyula dr.-nak véleményével. Németh Ödön dr. és Tóth Pál László dr. hivatalos törvényszéki orvosszakértők a következőket mondják véleményükben:

— Matuska Szilveszter etikailag fogadtékos jellemgyenge ember, azonban sem jelenleg nem szenved, sem a bűncselekmény elkövetésekor nem szenvedett az akaratbeli szabad elhatározási képességet kizáró vagy korlátozó elmezavarban, vagy öntudatlanságban.

A jellemrajz adatai

Véleményüket a hivatalos törvényszéki orvosszakértők a következő adatokkal támasztják alá:

— Matuska Szilveszter már gyermekkorában hírnévre törekvő, nagyravágó és szertelenségekre hajlamos jellem volt. Proletársorsból származott. Alsó gimnáziumait elégséges eredménnyel végezte. Mégis mindig fűtötte a vágy, hogy érvényesüljön. Papnak készült, de elégséges bizonyítványa miatt nem lehetett az. A tanítóképzőben, ahová beiratkozott, minden kedvezményt elvontak tőle, mert szeretlen életet élt. Mégis megszerzte a tanítói oklevelet és tanított. Szorgalmas volt, a gyermekeket szerette, fapuskával

szerezte fel őket s katonai gyakorlatokat végeztetett velük. Állandóan nagyvált, rendkívül hű volt, gyermekes viselkedéséért sokan ugrifüllesnek hívták. Már ekkor nagyon vonzotta a pénz. Ha nővel beszélt, extázisba jött.

— A háború idejének legnagyobb részét a front mögött töltötte, mint főhadnagy. A háború és a bolsevizmus erősen hatott jellemének fejlődésére. Üzletekkel kezdett foglalkozni s határtalanul megszerette a pénzt. Egyébként rajongóan vallásos ember volt, állandóan magánál hordozta Szent Antal szobrát. Már gyermekkorában különös vágyai voltak. Egyszer kijelentette, hogy nem tud szebbet és nagyszerűbbet elképzelni, mint sötét éjszakában nagy robbanást. Nagy örömet lelt abban, ha vonat döbörgését hallotta, sokszor a sínekre is lefeküdt. Egy ízben kénport talált valahol, a sínekre rakta s figyelte, hogy a vonat kerekei alatt szikrázik-e?

— Közben egyre torzabbá fejlődött székszuájás hajlama. Női kalandjaival mindenféle dícsereket, Egyébként is mindenféle dícsereket származásával, bátorságával, kalandjaival, előkelőségével. Kínzó hajlamai voltak. Egy ízben — még a háború alatt — sajnálta, hogy egy nagy kétfedelű revolver nem a szemelátára hullott le. Beszédmodora gyors, hebegő és kapkodó volt. E különlegességekkel egyidejűleg vallásos érzésű kongreganista volt. Családját rajongásig szerette. Ezeknek az adatoknak a megvizsgál-

ása és egyeztetése során vonta le a kérvényesítést az az következtetést, mely szerint Matuskát büntetőjogilag felelős ségre lehet vonni.

A védő és az igazságügyi orvosi tanács

Matuska védője, dr. Lévai Tibor, az orvosszakértői vélemények beérkezése után beadvánnyal fordult a vizsgálóbíróhoz, amelyben azt kéri, hogy a vizsgálóbíró az orvosszakértői véleményeket felülbírálás céljából terjessze fel az igazságügyi orvosi tanácsra. A védő szerint az orvosszakértői vélemények között lényeges eltérések vannak s így a legfelsőbb orvosi szervnek kell eldönteni, hogy Matuska Szilveszter beszámítható-e vagy sem. Azt kéri, hogy az igazságügyi orvosi tanács tagjai közül valaki hosszabb ideig figyelje meg Matuskát, vagy amikor majd Budapestre hozzák a főtárgyalás előtt vagy pedig erre a célra külön kéri ki Ausztriától a vonatrobantót.

Egyúttal, ahogy azt annakidején Erdélyi Béla büntügyben dr. Gál Jenő védő tette, azt is kéri Matuska védője, hogy az igazságügyi orvosi tanács előtt ő is megjelenhessen és esetleges kérdéseket ő is feltehesse.

A vizsgálóbíró még nem döntött a kérelem felett.

Az angolok nagy akcióra készülnek, mert Berlinben megakadályozták a Bergner-film bemutatását

London, április 4. Hírül adtuk, hogy Berlinben tüntetés akadályozta meg Elisabeth Bergner angolnyelvű filmjének, az „Oroszország Katalin”-nak bemutatását. A német kormány hivatalosan engedélyezte a filmet, amely a London Film Company terméke, de tüntető fiatalok és rohamosztársok erőszakosan megakadályozták az előadást. Nemesak az angolokat érte ezáltal nagy kár, hanem a német filmköleszövetséget is, amely tekintélyes összeget garantált a londoni filmgyárnak.

Az angol újságok most ezért egyhangúan támadják a német tüntetőket. A legelőkelőbb londoni napilapok emelnek szót a tüntetés ellen és hangoztatják, hogy angol javakat támadtak meg a németek. Valamennyi újság megjegyzi abban, hogy mindaddig, amíg Németország elégtételt nem nyújt, angolok nem játszhatik német filmet. Az egyik ismert publicista a következő sorokkal végezte támadó cikkét:

„A német kormány felhivatalos kommunikéje azt mondja, hogy az illetékeseknek semmiféle kifogása nem volt a Bergner-film ellen, sőt Göbbels miniszter engedélyezte a film bemutatását. Nem lehetett megakadályozni a tüntetéseket, mert a rendőrség nem akarta, hogy esetleg a mozi ártatlan közönsége is szenvedjen. Mi úgy látjuk, hogy nyolc-tíz angol rendőr bekkességet tudott volna teremteni a berlini moziiban. Hiszük, hogy hatalmas ellenakció fogja követni a németek tapintatlan eljárását.”

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

„Különbözeti”, Simleul-Silvaniei. A különbözőzeti vizsgát — a németet kivéve — minden tantárgyból le kell tenni. Vizsgáznai egy speciális bizottság előtt csak Kolozsváron lehet. A vizsgákat májusban tartják, amelyre jelentkezni a Tanügyi Inspektorátusnál lehet.

Románov: Három pár selyemharisnya Románov a jó megfigyelő, könnyed elbeszélő író ebben a művében egy orosz fiatal tudós feleségének nagy lelki megpróbáltatásait, szerelmi játékeit és tragikomikus csalódását írja meg. Egy darab e et hol komikus hol megdöbbentően leújtó körképe ez a pompás regény. Ára köve 60 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beklüldése mellett, vagy utánvéttel.

Szerezzen butoraink minőségéről információt vevőinktől!

Ezek címjegyzékét készséggel elküldjük!

Székely & Réti

Butorgyár Rt.-tól, Targu-Mures.
Fjókók: Bucuresti—Brasov

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó toréador hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság feljegvére. Falandorregény, a könyvplac szenzációja Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya útján. Vidéki képviselők kerestetnek.

A probléma

A tizenöt első

Cluj, április 4. Hírül adtuk, hogy a Curen-tudott szét az ország körleveleket, amely vár feleletet olvasó tési kampány, amémán népszavazásnak dőseket tesz fel és csoportosítja, hogyban is előre biztosíteredményét.

A körkérdés meUj Kelet vezércikkérdések feltevésénára és főként arra pontt hamis lévén,ív feleleteket várnIme a kérdések:

1. Nem hiszi-e őzetben az autouchegre szembeütkerült a kisebbben, hogy a nem-ságu idegenekről?
 2. Hiszre hogy lehet szervezni a tészt szolgáló polszociális elit nem eleméből rekrut?
 3. Ezen baj gy milyen megoldás?
 4. Nem gondolmán államnak n konvergencia törvevat a többségi elemet támogat?
 5. Melyek azok a ket ön a legalko celből?
 6. Gondolja-e a foku iskoláink jeben alkalmazkodzet szükségleteihez?
 7. Hogyan képmás iskolahálózná olyan elemek amelyek az inté fegyelmek elegvén biztosítanak permanens érdek?
- A hét kérdés kö legfuresabb az első ténybeli ügyre h. Anélkül ugyanis, tisztikát közölne leges helyzet dok elgészik azzal, hogy röl konzultálja me gon uralkodó által ményeit a román is megérzi, kézen kérdésre, vajjon elemet nem nyomja a legtöbbben igent mert kellő statiszt ultranacionalista maszkodva, nem i sebbségek természetban szenvedik a d a többi elemek.

A Curenul a érkezett válaszkardí közölni. Az első Gheorghe, Olteanu bánffvuhnyadi áll cu moldovai pap, tanár. Andreescu, dó, Hotnog bacau szabemi tanár, Oni mi tanár, Caius J cec storrojinéti v nyug. alezredes, P ügyi inspektor, C és Andronache r vényszéki jegyző kérdésre.

Az első kérdésre véve, aki szociáld

A Curentul megkezdte a kisebbségi problémáról tartott különös „népszavazás” közlését

A tizenöt első válasz közül: tizennégy igennel felelt arra a kérdésre, hogy a kisebbségek kiszorítják-e a többségeket

Cluj, április 4. Hirt adtunk már arról, hogy a Curentul tizezerszámra küldött szét az ország minden sarkába körleveleket, amelyekben hét kérdésre vár feleletet olvasóitól. Ez a lapterjesztési kampány, amelyet a Curentul „román népszavazásnak” nevez, olyan kérdéseket tesz fel és a kérdéseket úgy csoportosítja, hogy már az egymagában is előre biztosítja a „népszavazás” eredményét.

A körkérdés megjelenése idején az Új Kelet vezércikkben mutatott rá a kérdések feltevésének tendenciózus voltaára és főként arra, hogy a kiindulópont hamis lévén, nem is lehet objektív feleleteket várni a kérdésekre. Íme a kérdések:

1. Nem hiszi-e ön, hogy a mai helyzetben az autochton román elem egyre szembetűnőbb inferioritásba került a kisebbségi elemmel szemben, hogy a nem román állampolgárságu idegenekről ne is beszéljünk.
2. Hiszi-e hogy egy országban meg lehet szervezni a nemzeti rendeltetést szolgáló politikai vezetést, ha a szociális elit nem a többségi nemzet elemeiből rekrutálódik?
3. Ezen baj gyógyítása érdekében milyen megoldást ajánl ön?
4. Nem gondolja-e ön, hogy a román államnak ma kötelessége egy konvergens törvényhozási szisztémával a többségi nemzet intellektuális elemeit támogatni?
5. Melyek azok a törvények, amelyekket ön a legalkalmasabbnak tartja a célból?
6. Gondolja-e ön, hogy különböző foku iskolákban jelenlegi szervezetükben alkalmazkodnak-e a román nemzeti szükségleteihez?
7. Hogyan képezi ön esetleg egy más iskolahálózatot, amely realizálná olyan elemeket a szelekcióját, amelyek az intellektuális és morális fejedelemnek elegendő garanciája révén biztosítanák a román nemzet permanens érdekeinek a szolgálatát.

A hét kérdés közül kétségtelenül a legfuresőbb az első kérdés, amely egy ténybeli ügyre hitbeli választ kér. Anélkül ugyanis, hogy megbízható statisztikát közölne le a Curentul a tényleges helyzet dokumentálására, megelégszik azzal, hogy olvasóit a hitük-ről konzultálja meg. Minthogy a világon uralkodó általános krízis következményeit a román intellektuális osztály is megérzi, kézenfekvő, hogy arra a kérdésre, vajjon az autochton román elemet nem nyomják-e el a kisebbségek a legtöbbször igennel fognak felelni, mert kellő statisztika híján, csak az ultranacionálista lapok uszításaira támaszkodva, nem is sejtik, hogy a kisebbségek természetesen még jobban szenvedik a dekonjunkturát, mint a többi elemek.

Az első válaszok

A Curentul a „népszavazásra” beérkezett válaszokat mai számában kezdi közölni. Az első számban Brătianu Gheorghe, Olteanu tábornok, Crihan banffyuhnyadi állomásfőnök, Antistescu moldovai pap, Arehir Jancu tg. jui tanár, Andreescu teleormani kereskedő, Hotnog bacaui könyvelő, Ciucianu szebeni tanár, Onisifor Ghibu egyetemi tanár, Caius Jiga zilahi tanár, Jancu storonjmetzi mezőgazda, Piroscu nyug. alezredes, Popescu aradi munkaügyi inspektor, Caliman brassói orvos és Andronache marosvásárhelyi törvénytudó jegyző válaszoltak a hét kérdésre.

Tizennégy igen

Az első kérdésre az egy Janceet ki- véve, aki szociáldemokrata képviselő

volt, valamennyien habozás nélkül igennel feleltek. Jancei ideológiájának megfelelően nem többségekre és kisebbségekre, hanem tökésekre és munkásokra osztja az országot. A többiek azonban Teleormanból, Bukarestből, Bacauból és Marosvásárhelyről egyöntetűen állapítják meg, hogy a román elemet elnyomják a kisebbségek. A legnyomatékosabban Brătianu György állapítja meg, aki így válaszol: *Persze, hogy igen.*

Ki mit kíván?

A többi kérdésre a válaszok már az első feleletből adódnak. Mindenki, aki az első kérdésre igennel felel, szükségessé tart bizonyos óvintézkedéseket. Brătianu György az állami apparátusban és a nagyvállalatoknál propor-

cionálitást akar, ugyanezt akarja Olteanu tábornok is, a bacaui könyvelő az állami apparátusból teljesen ki akarja zárni a kisebbségeket, a banffyuhnyadi állomásfőnök Hitlernek a nemzeti elemet védő rendszerét ajánlja, a többiek a közélet megtisztításáért a tul- tengő politizálás ellen szállnak síkra.

Meg kell még említsük, hogy az első 15 válasz közül egyetlenegy sem üt meg antiszemita hangot, ami annak a bizonyítéka, hogy az egész probléma komplexumról más véleményvel volnának, ha a reális helyzetet ismernék.

Ez a különös népszavazás eddig nem vetett fel egyetlen új és komoly szempontot sem és úgy látszik, csak arra lesz jó, hogy az élelmes újság példány- számai a „népszavazás” tartamára fel- emelje.

Irtózatok állapotok vannak az osztrák koncentrációs táborokban

A wöllersdorfi koncentrációs tábor kórháza valósággal gyilkosa a megbetegedett internáltaknak

Bécs, április 4. A wöllersdorfi koncentrációs tábor internáltjai beadványt intéztek az osztrák kancellári hivatalhoz. A beadványban az internáltak kétségbe- esett hangon panaszolnak nemcsak a táborban uralkodó borzalmas helyzetről, hanem a Wiener-Neustadt kórházban uralkodó állapotokról is. A wöllersdorfi tábor betegei ugyanis Wiener-Neustadt- ba kerülnek a kórházba, ahol a kevésbé súlyos betegek is valósággal járványszerűen esnek bel és gyomorbetegségekre. Mind a két helyen az ellátás borzalmas. A betegeket már nem is tudják elhelyezni a kórház falai közé, hanem egy szűk- ség-barakokban, amelyben a legelmeibb betegápolási és egészségügyi intézkedése- ket is mellőzik. A barakk falai tele van- nak nyílásokkal és a léghuzat újabb be- tegségek forrása. Ejszaka a hidegtől nem tudnak aludni a betegek.

Mindössze két kicsiny vaskályha fűti a hombárszerű helyiséget, a kályhák nin-

esenek kitesztítva, úgy, hogy a füst és korom miatt is kibíratatlan a betegek helyzete. A kórház-barakk nem rendel- kezik megfelelő számban edények fölött, úgy, hogy a betegek még teát sem kap- hatnak. A közelből némelykor hoznak forró vizet nekik, de ez a víz is veszélyes mert a skarlátban megbetegedett gyer- mekek mellől hozzák át. Hat gyomor- és hasgöresökben fetrengő beteg számára mindössze két melegítő volt, úgy hogy négyen irtózatok között fetrengtek. Jajveszedelesek az egész barakkot felver- te. A tisztálkodó helyek primitívek és ugyanezek új betegségek okozói.

Olyan körülmények között élnek a sze- ronésztelen internált betegek, hogy felgyó- gyulásukhoz semmi remény. A betegek arra kéri a kancellári hivatalt, intézked- jen, hogy a betegek haladéktalanul vites- senek át más helyiségbe, vagy pedig en- gedjék őket haza, hogy otthoni felügyelet mellett meggyógyulhassanak.

Suvich Londonban Dollfuss látogatását készíti elő

A kisantant hajlandó együtt dolgozni Ausztriával és Magyarországgal?

London, április 4. Suvich olasz kül- ügyi államtitkár április 22-én érkezik az angol fővárosba, ahol négy napig marad és tárgyalni fog az angol kor- mányférfiakkal az aktuális problémák- ról.

Az Echo de Paris londoni értesülései szerint Suvich Londonban tárgyalni fog Olaszország közép-európai terveiről s előkészíti Dollfuss londoni útját, aki április 16-ra, az osztrák kiállítás megnyitására fog az angol fővárosba érkezni.

Párizs, április 4. A Paris Soir Be- nes-intervjút közöl. A cseh-szlovák kül- ügyminiszter hangoztatja, hogy a kisan- tant nem igyekezett elgáncsolni a római hármasszterelnöki tanács- kozást. A kisantant is egyetért az olasz memorandumban lefektetett alap- elvekkel és a stressai elgondolásokkal a közép-európai gazdasági együttműkö- dés kérdésében. A római határozatok tekintetében — mondja Benes — be- kell várnunk a gyakorlati lépéseket s

akkor lehet végleges ítéletet alkotni s határozni a csatlakozás felől. Egyidejűleg a Quai d'Orsay hivata- los lapja, a Temps érdekes politikai helyzetképet közöl római tudósítója tollából. A lap tudósító beavatott diplo- máciai forrásra való hivatkozással töb- bek közt a következőket írja:

— Benes eset és Jettics jügoszláv külügyminiszter legutóbbi külpolitikai kijelentései azt mutatják, hogy a kisan- tant hajlandó együtt dolgozni Olasz- országgal, Magyarországgal és Ausztri- ával. Kétségtelen ugyan, hogy egy- előre még szemmel látható tartózkodást tanusítanak a kisantant részéről, Ró- mában azonban az a benyomás alakult ki, hogy a kisantant már megértette Olaszország igazi szándékait és belát- ta, hogy Rómában nem gondolnak olasz blokk alakítására, hanem kizáró- lólag a Duna-medence békéjét akarják biztosítani széleskörű együttműködés- után. A kisantant kényujtására Olasz- ország hasonló gesztussal felel. Ez a

tény az 1934. évi husvét legfontosabb politikai eseménye.

— A német-olasz viszony fejlődése is egyre jelentőségesebben bontakozik ki — írja ezután a lap tudósító. — Az osztrák kérdés miatt felmerült ellentét még egyáltalán nem enyhült Olaszország és Németország között, sőt Rómában azt hiszik, hogy valójában még csak most vá- lik akuttá a probléma tisztázása. Német- ország eddig még nem változtatta meg eredeti álláspontját! Nem felel meg a valóságnak az a híresztelés sem, hogy a német kormány részéről azt az óhaját fejezték volna ki, hogy Németország is részt akar venni Olaszország, Magyar- ország és Ausztria közöbönálló római gazdasági tanácskozásain. Az olasz kor- mánynak különben sincs szándékában, hogy egy asztal közé gyűjtse mindazo- kat az államokat, amelyek Közép-Európa talpraállításában érdekelve vannak. Min- den országnak külön kell tárgyalnia Magyarországgal és Ausztriával. Olasz- országnak külön akciókat óhaját, amelyek azonban végeredményben a gyakorlati együttműködés egységes tervét szolgál- ják.

Jön Nietzsche „ember- fölötti embere”

Amerikai vegyészek már készítik a tökéletes embert

London, április 4. Marston T. Bogert, a columbiai egyetem tanára az amerikai vegyészeti társaság volt elnöke, az amerikai vegyészek szent petersburgi (Flori- da állam) értekezletén tartott előlki beszédében kijelentette, hogy a nem na- gyon távoli jövőben a tudomány a ter- mészetes kiválasztás hosszú és kockázatos folyamatának kikapcsolásával, csat- hatatlan vegyi eszközökkel fogja a Nietzsche által megálmodott felsőbb- rendű embert előállítani.

A szerves vegytan kezdti felfedni a bizonyos vegyi szerek és a jellem közötti titkos vonatkozásokat. Már ma is ismer- nek vegyi szereket, amelyek befolyásol- ják az ember egyéniségét. Nemsokára olyan szereket fognak készíteni, amelyek megsokszorozzák az átlagember képessé- geit, akaraterjét, gondolkodási gyorsasá- gát és általában testileg, szellemileg szebb, jobb, erősebb és tökéletesebb emberpéldányokat teremtenek mestersé- ges uton. Angol, amerikai és német ve- gyi laboratóriumokban döntő fontosságú kísérletek folynak ebben az irányban és az elmúlt két év eredménye a legszebb roményekre jogosít.

Hans Albers zsidó lányt vett feleségül

Berlin, április 4. Hans Albers, a vil- lág hírhű német filmsztár soha többé nem léphet fel német filmben. Ezt köz- lölte vele — a Daily Express berlini jelentése szerint — az UFA vezetősé- ge. Albers szerelme kedvéért áldozta fel karrierjét: zsidó lányt vett fele- ségül.

Néhány héttel ezelőtt kezdtek beszé- lní arról a német filmkörökben, hogy a népszerű, kalandos és szerelmes szá- nész (a Lilium német megszemélyesi- tője) feleségül akar venni egy Hansi Berg nevű vöröshajú zsidó lányt. A múlt hét elején tiergarteni lakásán fel- kereste Alberset az UFA egyik igazga- tója és a következő nyilatkozatot tette: — Mostanában sokat beszélnek önről és Berg kisaszonyról. Ön tudja, hogy mi a kormány álláspontja az ilyen ügyekben. Hírnevét rontja, ha zsidó nő társaságában mutatkozik. Fogadja meg tanácsunkat és sürgősen mondjon bucsút a hölgynek.

Hans Albers kidobta a lakásáról a filmigazgatót. Másnap Hansi Berg tár- saságában Prágába utazott, ahol meg- tartották esküvőjüket.

Az esküvő után hazamentek Berlin- be, ahol az UFA rögtön felbontotta az Albers-szal kötött szerződést.

— Beck lengyel külügyminiszter e hó- végén Bukarestbe érkezik. Varsóból je- lentik: Beck lengyel külügyminiszter április végén, vagy május elején hiva- talos látogatására Bukarestbe fog utazni.

34. április 5.
rán vonta le a ké-
következtetést, mely
tétőjogilag felelős
és az igazságügyi
tanács
Lévai Tibor, az
vények beérkezése
lult a vizsgálóbíró.
hogy a vizsgáló-
véleményeket fe-
jessze fel az igaz-
shoz. A védő sze-
vélemények kö-
vannak s így a
ervnek kell eldön-
Szilveszter beszé-
Azt kéri, hogy az
nacs tagjai közül
figyelje meg Ma-
majd Budapestre
előtt vagy pedig
rják ki Ausztriától
annakidején Er-
ben dr. Gál Jenő
Matyska védője.
orvosi tanács előtt
es esetleges kérdé-
nem döntött a ké-
agy akcióra
t Berlinben
k a Bergner-
tatását
Hírül adtuk, hogy
akadályozta meg
agolyonyelvű filmjé-
Katalin"-nak be-
kormány hivatar
filmet, amely a
ny terméke, de
és rohamosztágo
akadályozták az
angolokat érte
nem a német film-
amely tekinté-
a londoni film
most ezért egy-
német tüntetőket,
ni napilapok emel-
llen és hangoztat-
tat támadtak meg
yi újság megögye-
daddig, amíg Né-
nem nyujt, angó-
német filmet. Az
a következő so-
tó cikkét:
félhivatalos kom-
hogy az illetéke-
ogása nem volt a
t Göbbels minisz-
lm bemutatását.
dályozni a tünté-
rség nem akarta.
rtatlan közönsége
y látjuk, hogy
r békességet tu-
berlini moziban-
as ellenakció fog-
tapintatlan eljár

**CSÜTÖI
TEK**

enl. Silvaniei. A
a németet kivéve
le kell tenni.
s bizottság előtt
A vizsgákat má-
re jelentkezni a
áll lehet.
selyemharisnya
ló, könnyed el-
ívében egy orosz
nagy lejtő meg-
játékait és tragí-
meg. Egy darab
megdöbbentően le-
pás regény. Ara-
z Új Kelet könyv-
g és portóköltésé-
llett, vagy után-

**SLIPPER
RAGLÁN
FELOLTÓ**

M. NEUMANN
CLUJ, PIATA UNIRII 14.

SPORT

Románia a Középeurópai Kupában?

Cluj-Kolozsvár, április 4. A romániai vezető egyesületek, elsősorban a Ripensia és a NAC, már régen ambicionálják, hogy részt vehessenek a legérdekesebb európai kupamérkőzésekben, a Középeurópai Kupában, melyben eddig Ausztria, Olaszország, Magyarország és Csehszlovákia szerepelt két-két csapatával. A legutolsó kupakonferencián, melyet Budapesten tartottak, a román szövetség együttesen a jugoszlávokkal beadványt fordultak a kupakomitéhoz, hogy a Kupában Románia és Jugoszlávia is bevezessen két-két csapattal. A konferencia ekkor elhatározta — egyelőre csak elvileg —, hogy a legközelebbi fordulóban az érdekelt négy állam ne kettő, hanem négy csapattal vegyen részt, hogy a mérkőzések minél érdekesebbek legyenek.

A román-jugoszláv beadványt a komité megtehető rokonszenvvel fogadta, azonban helyet nem tudott adni a kérésnek, mert az ország delegátusok ellenzték a javaslatot. Ekkor merült fel az a terv, hogy Magyarország és Csehszlovákia, ha jónak látják, megengedhetnek a románokkal és jugoszlávokkal oly módon, hogy a részükre ujonnan bekerülő két csapat helyébe engedjék a román és jugoszláv csapatokat. A magyar szövetség hajlandónak mutatkozott erre a megoldásra, de csak azzal a feltétellel, ha az esélyes csapatok előzőleg osztályozót fognak vívni. A csehszlovák szövetség azonban nem felelt azonnal erre a közvetítő ajánlásra. A mostani, április 3-i kupakonferencián azonban ez a kérdés és el fog dönteni. A fentiek szerint tehát az a helyzet, hogy eddig csak a magyarok támogatták a románok kérését. Meglátjuk, mit mond Csehszlovákia.

Nyomják már a jegyeket a világbajnokságra

Róma, április 4. A világbajnokság jegyeit husvét után kezdték el nyomni. Az olasz szövetség 1.200.000 jegyet rendelt. Ennyi nézőre számítanak a világbajnoki döntők tizenhat mérkőzésre. Meccsenként tehát átlag 75.000 nézőre.

Mi hír a futballvilágbajnokság frontján

Schricker dr., a FIFA főtitkára, hosszabb intervjut adott az egyik olasz nagylapnak a futballvilágbajnokság előkészítésének jelenlegi helyzetéről. Schricker szerint három csoportra kellene osztani a résztvevő 16 országot és a három csoportvezető a három nagyfőnök: Ausztria, Olaszország és Argentína kell legyenek. A három csoportból kellene az első sorsot húzni, hogy az első forduló párosítását megejtsék. Ezzel a megoldással biztosítható lenne, hogy a fenti három ország, amelyeknek a részvételét nem lehet kockáztatni nyugvart az első fordulóban, igazság szerint lehetőleg végig a küzdelemben maradjon. Schricker megoldási tervét mindenestre eredeti, de nem hisszük, hogy közmegegyezéssel találkozik. Joggal is. Schricker elmondta még, hogy a mérkőzések bírónak kijelölésére minden ország három bírót nevezhet meg, akikből 16-ot fognak kiválogatni. Ezekből négyen lesznek olaszok.

Sporthírek

Barcelonában nagy előkészületeket tesz nek a Schmeling-Pao'no mérkőzésre, amelyet újabbán már május 6-ra hirdettek. Amv Ondra is leutazik a barcelonai meccsre. A filmszínház tudvalevőleg felesége Schmelingnek.

Orzat két évre eltöltötte egyesülete a játéktól. Az Universtitatea új embere, a sikerrel bemutatkozott Orza, a Mures igazolt játékos. A Mures vezetősége tekintve, hogy Orza külön felhívásra sem jelent meg csapata vasárnapi Román Kupa mérkőzésén, két évre felfüggesztette, ami azt jelenti, hogy ezalatt az idő alatt bejegyzése nélkül nem igazolható más egyesület számára. Az Universtitatea valószínűleg tárgyalásokba bocsátkozik a Muressele, hogy tekintsen el a határozat szigorú végrehajtásától.

A miskolci Attila Zürichben 1:1 arányban időntetlenül mérkőzött a Jong Fellows együttesével. A félidőben a svájci csapat vezetett.

A Haggibbor—CFR ökölyvó mérkőzést, mely vasárnap volt az összhang termében, a vasutasok nyerték 5:3 arányban. Az eredmény annál is inkább meglepő, mert Gyémánt mester tanítványai, a haggibboristák voltak a verseny favoritjai, a zsidó boxolókat azonban zavarta a mintegy 150 főnyi vasutas szurkológárda lármája és a megfelelő nyugaltság híján elvesztették a mérkőzést. Egyébként a közeljövőben revánsra áll ki a két egyesület.

Nincsen válság — mondják a NAC-ban! Megirtuk legutóbb, hogy a NAC vezetőségében újabb válság uralkodik, mert Löwenstein alelnök lemondott. Most úgy precizizozták ezt a válságot a NAC vezetői, hogy egyáltalában nincsen szó válságról, hanem Löwenstein alelnök fegyelmi vizsgálatot kért egy közötte és Grünstein elnök között felmerült incidens ügyében és amíg a fegyelmi bizottság ebben az ügyben nem dönt, addig Löwenstein sem tölti be ügykörét. Ez azonban nem jelenti azt, hogy lemondott vagyis hogy válságról lenne szó.

Arne Borg, a professzionistává lett világhírű svéd uszó az ősz folyamán Oroszországba utazik, ahová trénernek szerződötték. Borg az orosz ifjú uszónemzedéket fogja tanítani.

KÖZGAZDASÁG

Junius 30-ig a régi rezsim marad életben a kontingentálásban

Bucuresti, április 4. Megirta az Uj Kelet, hogy a kormány a kontingentálás ügyében úgy határozott, hogy a második évadban is, junius 30-ig a régi kontingentálási rezsim marad érvényben.

Tegnap a kontingentálás ügyében újabb értekezletet tartott a Banca Nationala Dumitrescu kormányzó elnökkel tével. Az értekezleten Assan kereskedelem és ipariügyi államtitkár, Oscar Kiriacescu, a jegybank alkormányzója, Costin Stoicescu és G. Cesianu adminisztrátorok, Cezar Popescu ipari és I. Gr. Dumitrescu kereskedelmi vezérigazgatók, E. Marian, a nemzeti exportintézet igazgatója és Al. Polizu

az import hivatal igazgatója vettek részt.

Az értekezleten elhatározták, hogy a második évadban is a nyersanyagok és az országban nem gyártott áruk behozatalát fogják előnyben részesíteni és a kompenzációs behozatalnak további előnyöket biztosítanak. A kontingentálási kérvények fölött április 11-én kezdnek dönteni.

Dumitrescu kormányzó azt is bejelentette, hogy az állam devizaszükségleteinek kielégítése után a Banca Nationala az egész megmaradt devizamennyiséget az importőrök szükségleteinek fedezésére fordítja.

A Banca Nationala elkészítette a devizakereskedelem decentralizálásáról szóló törvénytervezetet

Bucuresti, április 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirta az Uj Kelet, hogy a Banca Nationala hat bukaresti nagybanknak engedélyt adott a deviza kereskedelemre. Az engedély a Banca Nationala eredeti tervével, a devizakereskedelem decentralizálásával van összefüggésben. Ertesülésünk szerint a Banca Nationala a devizakereskedelem decentralizálásának programját teljes mértékben meg akarja valósítani.

Ehhez a lépéshez azonban az érvényben lévő devizatörvény módosítása szükséges és ezért a Banca Nationala törvénytervezetet dolgozott ki a deviza kereskedelem módosításáról. A törvénytervezetet megküldték a kormánynak és a pénzügyminisztérium továbbította is azt véleményezés céljából a törvényelőkészítő bizottságnak. A törvényjavaslatot még ebben az ülészakban meg

fogják szavazni.

A törvénytervezet fontosabb pontjai a következők:

A kormány felhatalmazást kap, hogy a devizakereskedelmet meghatározott, vagy határozatlan időre szabályozza, illetve korlátozza. Az ezirányú intézkedést a Banca Nationala hajlja végre, amely erre vonatkozó lépéseit a Monitorul Oficialban közli.

Csekk, intézvénnyek, folyószámlakövetelések, akreditívek, aranyérmék, aranyrudak, aranypor eladása a Banca Nationala utján történik, az általa megállapított árfolyamon.

Minden exportőr köteles eredeti devizában a Banca Nationalára ruházni az export ellenértékét. Ugyancsak a Banca Nationalára cedálendő a külföldön lévő követelések és azok ellenértéke a realizálás után teljes értékben a Banca Nationalának adandó át.

Interimár bizottságot neveztek ki a mezőgazdasági kamara élére

Cluj, április 4. A kolozsvári mezőgazdasági kamara élére a kormány interimár bizottságot nevezett ki. Az interimár bizottság tegnap átvette a lemondott igazgatóságtól a mezőgazdasági kamara ügyeinek vezetését. Interimár bizottság elnökének Suciut neveztek ki, míg tagjai Petran, Moldovan, Virgil, Elekes Marius és Török Bálint lettek. Az interimár bizottság hivatalosa eredetileg csak a választások kiützése és levezetése volt, de a mezőgazdasági kamara interimárjai valószínűleg a költségvetést is megcsinálják. Az új igazgatóság választások megválasztásáig a költségvetést is megcsinálják. Az új igazgatóság választások megválasztásáig a költségvetést is megcsinálják. Az új igazgatóság választások megválasztásáig a költségvetést is megcsinálják. Az új igazgatóság választások megválasztásáig a költségvetést is megcsinálják.

Tőzsde

Cluj, április 4. Buza 76—77 kg. 365—370, tengeri 190—200, árpa 225, zab 220. Galat, április 4. Buza 76—77 kg. 370, árpa 58—59 kg. 142,50, zab 49 kg. 122,50—155, roza 70 kg. 190, őtengeri 190.

Külföldi gabonátörszdek:

Csikágó, április 3. Buza máj. 86,00—86,12, júl. 85,50—85,62, szept. 86,50—86,62, tengeri máj. 48,25, júl. 50,50, szept. 52,25, zab máj. 32,25, júl. 32,87, szept. 33, roza máj. 59,87, júl. 61,25, szept. 62,87. Winnipeg, április 3. Buza máj. 67,87, júl. 69,12, okt. 70,62, árpa máj. 40,82, júl. 41,50.

Pénzpiac

Bucuresti tőzsde. Zürich 32,30—32,30, Berlin 39,65—40,50, Newyork 100—110, London 510—520, Párizs 6,58 és fél—6,63 háromnegyed, Milano 8,60—8,50, Prága 4,10—4,13, Bécs 23,25—23,35, Amszterdam 67,35—67,85, Brüsszel 23,35—23,60, Belgrád 2,25—2,50, Varsó 18,75—19,25, Madrid 13,60—14. Budapest 29,24, Stockholm 28.

Zürichi tőzsde, április 4. Bukaresti 3,08, Amsterdam 208,70, London 15,92, Milanó 26,6 és fél, Belgrád 7,00, Wien 73,39, Berlin 122,90, Newyork 309 háromnegyed, Párizs 20,38, Prága 12,84, Varsó 58,32 és fél.

Megkötötték a román-magyar kereskedelmi egyezményt. A román-magyar kereskedelmi tárgyalások sikeresen befejeződtek és ráffikálás után azonnal életbelépnék. Az egyezmény semmi lényeges változást nem hoz, csak konszolidálja a gazdasági relációkat Románia és Magyarország között. A tüzfakontingens továbbra is 20.000 vagon marad, viszont Magyarország engedélyt adott külön 3000 vagon tüzifa bevitelére 2 hónapon belül. Így az idén összesen 23.000 vagon tüzfát exportálunk Magyarországra.

Szervezetet alakítottak a kereskedelmi és iparkamarai funkcionáriusok. A kereskedelmi és iparkamarák hivatalnokainak nevében tegnap délelőtt delegáció kereste fel Assan kereskedelemügyi alminisztert, akinek bejelentették, hogy a kamarák tisztviselői országos szervezetet alakítottak Stoicovic bukaresti kamarai főtitkár elnökletével. A delegáció a szervezet memorandumát nyújtotta át Assan alminiszternek a kamarák szervezésének kérdésében. Assan alminiszter megígérte a delegációnak, hogy a törvény előkészítésénél szem előtt fogja tartani a tisztviselők érdekeit is.

Pár
intéze

Egy francia

—egyszerűen unghodru kult Párizsban a intézet (Institut me), amelynek vezető író, az alábbi A felhívást az első helyen közöl

Nem lehet tal esztendő szörnyű keserűséget, kimo mely undort zudí éjszaka, amely k metország fölé, amelyben annyira borította mindzatek el hitüket a kultura horizontja és fájdalmasan ének az összeszükük és úgy érezzük szolgák, vagy bet

A kétségbeesés letnél is rosszabb személyben nem. miféle vereségbe, tragikus esztendőlyek csupán fájld a roppant visszaelőnyt rejtettek érdemes is volt sünk. Előnyünk: ma, mint valaha, gyunk és nem él

Nincs más vádjük föl ellenfelelepleznünk és pedtől kezdve van b emberek megítéléséjre adnak. berek-e, akik ellolyanok, akikkel 1933-as év megad abhoz, hogy meg mellett van-e, vasürügy, nincs kifó a válasz elől.

Föl

sőke

A betegség mágával ragadja az „élet” és megvá ismerjük a súlyos amely rázudul az juk, milyen formályen álarok mögvaló előttünk, ho Akik vonakodnak colni, azok kímélnek. És nehogy a könyörtelen har emberit mivoltunk juk holnapra! Nykell indítani a h emberit méltóságú het változni.

Fel kell ráznur zombókat. Már k törődömség, amell jellemzi korunkat érdektelenség, amta mindazzal szkozik az ő közvetre. Urváltszék ne lenségük nemcsak hanem valósággal

Aki közömbös maga is furdik a eszelős teóriák néman ontanak. Az elég lehetett volna lelkismeretfurdal kik milderre áme

Ma a helyzet s amilyen volt 1914 Ma kevesebb a d cinizmus. Nyissuk hallgassuk csak a merhetjük a veszvilágot fenyegetik méletet. Az alvók, n és hallani, nem találni. M: pedig zük felvilágosítar zombósságuk ror nunk kell a ment optimizmusban, v tantizmusban és nul meg. Alá kel

HIDETES AZ ÚZ HIRDESS

Párizsban tudományos intézet alakult a fasizmus leküzdésére

Egy francia író hiáltványa a demokráciáért és humanizmusért

... az új tudományok és a szociális tudományok...
Párizsban a fasizmust tanulmányozó intézet (Institut pour l'étude du fascisme), amelynek vezetője Philippe Soupault író, az alábbi felhívást bocsátotta ki. A felhívást az összes progresszív lapok első helyen közzélik.

A tragikus esztendő

Nem lehet tagadni, hogy az 1933-as esztendő szörnyű esalódásokat, végtelen keserűséget, kimondhatatlan fájdalmat és mély undort zúdított a világra. A véres éjszaka, amely kiterítette szárnyait Németország fölé, ama Németország fölé, amelyben annyira biztunk, sőtét gyászbá borította mindazokat, akik nem vesztették el hitüket a szellem hatalmában. A kultúra horizontja napról-napra elsötétült és fájdalmasan érezzük ennek a horizontnak az összeszűkülését. Fejünket lehajtatjuk és úgy érezzük magunkat, mint rab-szolgák, vagy beteg állatok.

A kétségbeesés azonban még a gyűlöletnél is rosszabb tanácsadó. Én a magam személyében nem tudok beletörődni semmiféle vereségbe. Úgy vélem, hogy ez a tragikus esztendő, ezek a hónapok, amelyek csupán fájdalomkából állottak, ezek a roppant visszahatások mégis valami előnyt rejtettek magukban, amit talán érdemes is volt szenvedésekkel megfizetni. Előnyünk: hogy tisztábban látunk ma, mint valaha. Tudjuk, mennyire vagyunk és nem élünk egy külvilágban.

Nincs más választás, minthogy ismerjük föl ellenfeleinket, tehát le kell őket lepleznünk és pedig haladéktalanul. Mától kezdve van bátorságom ahhoz, hogy embereket megítéljek. A válasz, amit kérdecsimre adnak, megmondja, olyan emberek-e, akik ellen harcolni kell, vagy olyanok, akikkel együtt élhetek. Ez az 1933-as év megadja számomra a jogot ahhoz, hogy megkérdézzem: a fasizmus mellett van-e, vagy pedig ellene? Nincs ürügy, nincs kifogás, nem lehet kitérni a válasz elől.

Föl kell rázni a közömbösöket

A betegség mindenüvé besurran. Magával ragadja az ugynevezett szellemi „elítelt” és megzavarja a gyöngéket. Felismerjük a súlyos betegség tüneteit, amely rázúdul az egész világra. Már látjuk, milyen formákat ölthet, tudjuk, milyen álarok mögé bujhat. Végre nyilvánvaló előttünk, hogy hányadán vagyunk. Akik vonakodnak felvilágosítani és harcolni, azok kímélet nélkül áldozatul esnek. És nehogy azt higgye valaki, hogy a könyörtelen harcot, amelyre bennünket emberi mivoltunk kötelez, elhalaszthatjuk holnapra! Nyomban és azonnal meg kell indítani a harcot, mert létünkéről és emberi méltóságunkról van szó. Nem lehet válogatni.

Föl kell ráznunk mindenekelőtt a közömbösöket. Már kibírhatalan az a nem-törődőmség, amely veszedelmes módon jellemzi korunkat, az a gondtalanság, és érdektelenség, amely kortársainkat elfogta mindazzal szemben, ami nem vonatkozik az ő közvetlen és személyi érdekeire. Ugy látszik nem tudják, hogy részvételünk emberiségünk, hogy nem menthető, hanem valóságos bűn.

Aki közömbös ezekben az időkben, maga is fűdik abban a vérben, amit vesztelési teóriák nevében frissen és vidáman oltanak. Az 1914-es háború példája elég lehetett volna ahhoz, hogy kegyetlen lelkiismeretfurdalást okozzon azoknak, akik ilyen minőségben működtek a New York szállodában. Az ügyesség rendeltetére a kolozsvári rendőrség bünyűi osztálya Drăghiciu Aurel igazgató vezetése mellett kezdte meg a nyomozást, mely azon-

A helyzet tisztult

Ma a helyzet sokkal tisztább, mint amilyen volt 1914 sorsdöntő júliusában. Ma kevesebb a diplomácia és több a cinizmus. Nyissuk csak ki a szemünket, hallgassuk csak a rádióhíreket és felismerhetjük a veszedelmeket, amelyek a világot fenyegetik. Senki ne reméljen kíméletet. Az alvók, akik nem akarnak látni és hallani, nem fognak menedékhelyet találni. Mi pedig kötelességünknek érezzük felvilágosítani őket arról, hogy közömbösségük romlásukra vezet. Harcolnunk kell a mentalitás ellen, amely hol optimizmusban, vagy önzésben, hol dilettantizmusban és közömbösségben nyilvánul meg. Alá kell aknáznunk az elefánt-

HIDETÉS AZ ÚJ KELET LELKE: HIRDESESEN AZ ÚJ KELET...

esontornyot. Fájdalom, vannak még könnyelmű emberek, akik hisznek a sarkatának ostobaságaiban, komolyan veszik őket és remélik, hogy a fasizmus meg is tud oldani átfogó nagy problémákat.

Napjaink gazdasági, politikai és erkölcsi állapota az izolált és gondolkodás nélküli emberekben táplálja a kétségbeesést. Ezek a ködös ismeretlenségben keresnek gyogyulást, kérdéseikre választ, félelmük re megnyugvást. Ez a tömeg nem tudja, mit hoz a jövő, fél a holnapi naptól, nem hisz önmagában, szinte várja a katasztrófát és könnyű zsákmányul esik azoknak a kalandoroknak, akik megcsalják, hogy feljussanak a hatalom polcaira.

Piatalemberek rendszerint szívesen kísérleteznek és készséggel hallgatnak azokra, akik ordítanak és ígérnek, a szónokokra, akik körülhízelgik őket és megdöbentő vakmerőséggel viszik lépésre a hisztériákat. Nehéz az ilyen hazugságok ellen küzdeni azoknak, akik már elvesztették minden reményüket.

A felemelt kezek

A német fasizmus mint a sovinizmus általában, azt hirdeti magáról, hogy nem „export cikk”. Mégis a rablással szerzett nagy pénzeket olyan külföldi propagandaszervezetek, amely nem riad vissza semmiféle eszköztől. Hazugság, cáfolat,

A hollandiai szociáldemokrata párt negyvenedik kongresszusa a demokratikus uralom támogatása mellett döntött

Az angol független munkáspárt nem csatlakozik a moszkvai internacionáléhoz

Hága, április 4. Utrechtben a hollandiai szociáldemokrata párt befejezte 40-ik kongresszusának ülését. A többség a kongresszuson azt a feltevést keltő határozatot hozta, hogy a pártnak a marxizmus mai megváltozott európai helyzetében revízió alá kell vennie eddigi állás foglalatát s támogatni kell a demokratikus uralmat, különben utat nyit a fasizmus további terjedésének. A párt visszavonta 1929-es és 1931-es határozatait, amelyekben annak idején Hollandia egyoldalú beszerelését követelte és proklamálta háború esetére a katonai szolgálatt

megtagadásának kötelezettségét. Elhatározták azt is, hogy a párt és az antifasizista liga között a szerves kapcsolatot megszüntetik, mert a további együttműködés a pártra kedvezőtlen következményekkel járhatna. A határozatokkal elégedetlen elnöki tanács tagok lemondottak s híveikkel együtt elhagyták a kongresszus záróülését, de kétségtelen, hogy az állásfoglalásnak a pártban aránylag csekély az ellenzéke.

London, április 4. A független munkáspárt elhatározta, hogy nem csatlakozik a moszkvai internacionáléhoz.

Bonyodalmas vizsgálat indult meg a New York-szálloda igazgatója ellen

A szálloda főbérője feljelentette társai megbízottját 800.000 lej sikkasztásának vádjával

Cluj, április 4. (Az Új Kelet tud.) Szerdán reggel feltűnést keljő feljelentés érkezett a kolozsvári ügyészségre. A panasztevő Falk Mór, a New York szálloda főbérője 800.000 lej összegig terjedő sikkasztás bűntette címén feljelentette Kornis Pál szállodaigazgatót, aki ilyen minőségben működik a New York szállodában. Az ügyesség rendeltetére a kolozsvári rendőrség bünyűi osztálya Drăghiciu Aurel igazgató vezetése mellett kezdte meg a nyomozást, mely azon-

ban a szerdai napon konkrét eredményekre még nem vezetett. A rendőrségen kihallgatták Kornis Pált, aki vallomásaiban ártatlanságát hangoztatta és kijelentette, hogy a feljelentés ellene személyi gyűlölködésből és rosszindulatúan történt, ami arra vezethető vissza, hogy a New York bérletében együttműködő társaságban beül bizonyos döntések merültek fel.

Ismeretes, hogy a New York szálloda a debreceni katólikus gimnázium tulajdo-

Megjelen! **Rettenetes Adolf** Megjelen!
tragikomikus éposza, illedelmes jambusokban, kellemetes rövidséggel, melyben megvagyon énekelve a braunauyi mázolólegény csodálatos pályafutása — a létra alsó fokától a kancellári székig.
Zsidóknak főként több javallva írta:
Salamon László
Egyszerre fog sirni és nevetni rajta!
Azonnal rendelje meg az Új Kelet könyvtárába utján. Ára 20 lej és portó.

nal képezi. A tanintézet báró Atens Károly adományaként kapta meg az értékes épületkomplexumot, melynek használatára azonban az özvegy báróné. Az épületet Falk Mór szállodás bérli, aki a maga kezelésében adta bérbe az épület különböző helyiségeit. Falk Mór évekké elelőtt Kaufmann és Máté aradi szállodásokkal lépett társasviszonyba. A két társ megbízottjaként Kornis Pál működött a szállodában. Hónapok óta élet-halálharc folyik a társak között a bérletért. Kaufmann és Máté éppúgy, mint Falk Mór reflektál a komplexum önálló bérletére és ebből indult ki — a feljelentett Kornis Pál szerint — a feljelentésben végződött ellenségeskedés.

Végső fokon a társak közötti ellenségeskedésnek az a kilakoltatási per az oka, amelyet báró Atens Károlyné nevében dr. Schilling kolozsvári ügyvéd indított Falk Mór ellen. A feljelentésben az elmúlt években keresztül nem kapja meg az épületért járó bért, hőtött azt a bérő állandóan inkasszállja. A kilakoltatási eljárás miatt volt sürűn szükség a szálloda könyvvizsgálata felállítására, ami a társak ellenségeskedése miatt nehézségekbe ütközött. A feljelentő Falk Mór szerint Kornis Pál az elszámolás megállítását minden esetben megtagadta azzal, hogy Kaufmann és Máté megbízása nélkül ez nem állhat módjában. Falk Mór szerint az elszámolások folytonos megtagadása azért történt, mert Kornis Pál félt, hogy sikkasztásai ezzel kiderülhetnek.

A rendőrség a délelőtti folyamán előállította Kornis Pált, akit órákon keresztül hallgattak ki. Több tanút is kihallgatott a rendőrség, akik azonban érdemleges vallomásokot eddig nem tettek. A kihallgatások még folynak és Kornis Pált a rendőrség még őrizetbe sem vette. Valószínűnek látszik, hogy a rendőrség könyvszakértő kiküldését fogja kérni az ügyészségtől, állapítsa meg, hogy a szálloda könyveiből valóban kitérnek-e, hogy valóban vannak-e hiányok és ezek milyen összegre rugnak.

Franciaországban is megkezdődik a kényszerrendeletek uralma

Párizs, április 4. A francia kormány a jövő héten terjeszti elő aláírásra a köztársasági elnöknek az első kényszerrendeleteket, amelyek a takarékosági rendelkezéseket léptetik életbe. Egyidejű jelentés szerint Marquet munkügyi miniszter elkészítette közmunkatervezetet, amelyet a legközelebbi minisztertanács elé fog terjeszteni.

Katonai forradalom kitörését akadályozták meg Argentínában

London, április 4. Buenos Airesből érkezett jelentés szerint az argentinai hatóságok katonai forradalom kitörését akadályozták meg. Az összeesküvők legfőbbje tiszt, akiket az éjszaka folyamán letartóztattak. A forradalmi megmozdulás időpontját az összeesküvők ma reggelre tűzték ki. Az argentinai kormány kommitment tett közzé, amelyben hangoztatja, hogy mindenütt ura a helyzetnek.

Az osztrák delegáció elutazott Rómába

Bécs, április 4. Schüller osztrák miniszteriumi osztályfőnök és az osztrák delegáció elutazott Rómába a harmas miniszterelnök találkozó jegyzőkönyvében feleltetett alapelvek szerint készítenő harmas szerződéstervezet szakkérdéseinek részletes megvitatására s a szerződés megszövegezésében való részvételre.

Petrovszki bécsi szovjetkötvet lesz a budapesti szovjetkövetség vezetője is

Párizs, április 4. Moszkvai jelentés szerint Petrovszki bécsi szovjetkötvet megbízást kapott kormányától arra, hogy átvegyje a megalkotandó budapesti szovjet követség vezetését is. A követ közelebbről kísérettel Budapestre utazik s be fogja mutatni az államfőnek megbízólevelét.

Ujabb két nagybanknak adta meg a Banca Nazionale a devizakereskedelemp jogát. A Banca Nazionale kormányzóságának legutóbbi ülésén elhatározták, hogy még két nagybankot jogosítanak fel szabad devizakereskedelempre. Az Anról-Csehszlovák Bank és a Prágai Hítelbank bukaresti fiókjai már meg is kezdték a devizautazatok lebonyolítását.

Bizottságot mezőgazdasági életére

... kolozsvári mezőgazdasági életére a kormány intézkedett. Az intézkedés napjaink óta a mezőgazdasági életére a kormány intézkedett. Az intézkedés napjaink óta a mezőgazdasági életére a kormány intézkedett. Az intézkedés napjaink óta a mezőgazdasági életére a kormány intézkedett.

Arpa

Arpa 76-77 kg. 365—
Arpa 225, zab 220.
Arpa 76-77 kg. 370—
Arpa 50, zab 49 kg. 122.50
Arpa 190, ótengeri 190.
Arpa 86.00—
Arpa 86.50—
Arpa 50.50, szept.
Arpa 32.87, szept. 33.
Arpa 61.25, szept. 62.87.
Arpa máj. 67.87.
Arpa máj. 40.82.

Zürich 32.30—32.30.
New York 100—110.
Párizs 6.58 és fél—
Milano 8.60—8.50.
Bécs 23.25—23.35.
Brüsszel 23.35—
2.50. Varsó 18.75—
14. Budapest

Bukarest 8.70, London 15.92,
Belgrád 7.00, Wien
New York 309 há-
20.33, Prága 12.84.

... magyar kereskedelmi...
... román-magyar kereskedelmi...
... román-magyar kereskedelmi...
... román-magyar kereskedelmi...

... kereskedelmi...
... kereskedelmi...
... kereskedelmi...
... kereskedelmi...

Josef Schmidt, a világhírű tenorista elmondja az Uj Keletnek kalandos életét

Bucuresti, április 4. Ritka vendége van a fővárosnak. Josef Schmidt, a világhírű tenorista érkezett ma Bukarestbe, ahol a Vox termében adja egyetlen koncertjét.

Az Athene Palace halljában fogadja látogatásunkat. Impresszáriója társaságában van, kifogástalanul szabott angol felöltőjében nagyon elegánsan hat. Megjelenésével általános feltűnést kelt. Ugy bálmulja a hotel nemzetközi publikuma, mint valami hindu maharadszát.

Az alacsony emberkét ugylátszik nem hozza zavarba a nagy figyelem. Főlényesen és fesztelenül társalog tovább. Beleszűpöd fotójébe és vékony gyermekhangon, szakadatlanul mosolyogva jelenti ki, hogy minden fajta emberek közül a legnagyobb szimpátiát és megbecsülést az újságírók iránt érzi, akikben eddig sohasem csalódott.

Az újságírók öntik belém — mondja Schmidt vékony gyermekhangon — az önbizalmat és az életkedvet s nélkülök talán sohasem érem el azt, amit elértem. Bennük látom az én mecenásaimat.

Josef Schmidt — a fiu Hirtelen felálló és sétálni kezd. Újra részegződik minden szem, bálmulják a természetét.

Lám — mondja szomorúan — mindig attól tartok, hogy elsősorban ennek az alacsonyágomnak köszönhetem a hírnevem s nem a hangomnak. S talán csak azért vagyok érdekes, mert ilyen kicsi a termetem... Bántana, ha nem művészetemnek köszönhetem a karrierem. Örököltem ezt a termetet. Edesanyám nálam is kisebb, de a világ legjobb aszsonya. Edesapám sem nagyobb, mint én s ő a bálványom.

Beszéljen szüleiéről és gyermekveiről — kértem.

Néhány másodpercig gondolkodik, majd komoly hangon kezdi:

1907-ben Csernovicban születtem. Apám kisiparos, megmondhatom: cipész. Az öreg most se akarja semmiáron abbahagyni szakmáját, pedig igazán nyugodtan vonulhatna nyugalmába.

Olyan megható szeretettel beszélt a szüleiéről, hogy nem állom meg a kérdést: — Nem jó volna Palesztinába kivinni őket?

Csodálkozva bálmul rám, aztán látható örömmel kérdi meg:

— Ön zsidó?

Majd amikor megkapja az igenly választ:

Igen — mondja — az a leghőbb vágyam, hogy kivigyen őket s remélem, ez rövidesen sikerülni fog. Ezen az utamon egyébként elmegyek a Szentföldre is. Szófia, Athén, Konstantinápoly után Tel-Avivban fogok énekelni és egyúttal elintézem az öregek dolgát is.

— Gyermekveiről?

— Szorgalmasan jártam a chéderbe, sok verést kaptam és sokat-sokat énekeltem. Az iskolában én voltam mindig a legjobb énekes. Edesapámnak az volt minden vágya, hogy a fiából pap, vagy ha az nem lehet, vallami hasonló váljék. Pap nem lehettem, megpróbáltam a kántorsággal. 1926-ban a bukaresti nagy zsinagógában kíséreltem meg a szerencsémét. A hangtól el voltak ragadtatva, de nekik elegáns megjelenésű kántorra volt szükségük. Én viszont...

— És Josef Schmidt mosolyog. Majdnem önteltén.

Igy akarta a Gondviselés. Koncertet adtam Csernovicban. De hát tudja „senki sem lehet próféta saját hazájában”. Allett ez az igazság rám is, nemcsak Mohamedre. A cipész fiát a kutya sem vette komolyan. El voltam keseredve. Elmentem Berlinbe. Tanultam és megbecsültek. A Hochschule für Musikon felkaroltak és támogattak. Jövőt jósláltak.

Végig a világon

Hazajöttem katonáskodni. A radauci garnizonban nagy becsben tartották muzi kalitásomért... Aztán vissza Berlinbe. Egy alkalommal a rádió igazgatója is meghallotta a hangomat, meghívott énekelni a leadóba. Kezdték a zenei körök megismerni. A koncerteknek váratlan sikere volt, mire Robert Wiene, a neves rendező felkért filmszereplésre. Wiene fényes jövőt jóslott s igyekezett magához kötni. Kopenhágában, Hágában, Berlinben koncerteztem azután. Éreztem, hogy

semmi sem állhat többé utamban. Johan Strauss zenéjére énekeltem egy számomra megírt szerepet s utána az „Ein Lied geht um die Welt” főszerepét, amely meghozta számomra a nagy sikert.

A gyermekarc csupa derű, csupa ragyogás, amikor a következőket mondja:

— És most úgy érzem, nyitva az ut előttem. És mindennek talán azért örülök a legjobban, hogy anyámat oly boldoggá tettem.

Schmidt fölsóhajt:

— Tudja mennyit szenvedtünk... No de nem baj, megérte. És most Hollywoodba. Silvyva Sidney lesz a partnernőm. Ómiatta megyek és sietek Amerikába.

— Mit gondol, talán nem érdemes?

— Hát nem? (h. e.)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMAN OPERA MUSORA:

Péntek: Szünet.
Vasárnap délután 3 órákor: Cigánybáró.
Hétfő délután 3 órákor: Parasztbecsület és Bajazzók.
Kedd délután 3 órákor: Traviata.
Szerda este 8 órákor: Zsidónő.
Péntek este 8 órákor: Mignon.
Szombat délután 3 órákor: Zsidónő.
Vasárnap délután 3 órákor: Szép Heléna.

SELECT-MOZGO MUSORA

Csütörtök, péntek, szombat: Előadások szünetelnek.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Hétfő 3, 5, 7 és 9 órákor:
Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Oroszország démona. Minden idők legnagyobb filmalkotása, főszerepekben: Lionel-Ethel-John Barrymore és Diana Wynyard, a Cavalcade filmből ismert művésznő.

URANIA-MOZGO MUSORA

Csütörtök, péntek, szombat: Előadások szünetelnek.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Hétfő 3, 5, 7 és 9 órákor:
Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szökött feyenc vagyok. Mélyen megindító film, Robert Elliot Burns világhírű regénye nyomán, főszerepekben: Paul Muni.

ETNA KOFFERGYÁR LERAKATA

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 2.

Angro árak mellett árul detailban. Kofferek, női táskák, utazó necesszerek

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, április 5.

Bukarest nem ad műsort.
Budapest. 6.45: Torna. 10: Felolvasás, közben hanglemezek. 12.05: Szólókvartett. 2.40: Hírek. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 7: Schubert dalok. 7.30: Dante hamvai. 8: Zenekari hangverseny. 9.15: Külügyi negyedóra. 9.30: Szalonzene. — 11: Hanglemezek.
Bécs. 19: Rádiózenekar.
Berlin. 21.20: Filharmonikusok, zongoraszólóval.
Breslau. 23: Néopera.
Frankfurt. 23: Romantikus opera.
Varsó. 20.02: Szimfonikus hangy. 20.57 Gounod: Rómeó és Julia c. operája.
Milánó. 21: Gounod: Rómeó és Julia c. operáját. (Főszereplők: Favero, Gigli, Bassini, Mongelli).
Róma. 20.45: Szimfonikus hangy.
Prága. 19.30: Opera.
Pozsony. 17.50: Dalest.
Kassa. 18: Lemezek.
Belgrád. 20: Szimfonikus hangy.

Péntek, április 6.

Bukarest nem ad műsort.
Budapest. 6.45: Torna. 9.45: Hírek, — Közben hanglemezek, 1.30: Hanglemezek 2.45: Hírek. 5: Cigányzene. 6.10: Szalonzene. 7.30: Az Operaház előadása: Traviata. 9: Hírek. 10.30: Időjárás, — 10.40 Cigányzene.
Bécs. 20.10: Új operettek és hangosfilmek.
Berlin. 18.50: Orgonahangy.
Lipscse. 23: Filharmonikus hangy.
Varsó. 20.15: Filharmonikus hangy.
Prága. 20: Mandolin és gitár.

Szépnek lenni nem csoda, de csoda a szépséget megtartani

La Reine des Crèmes PARIS

Minden nő szép akar lenni, minden nő széppé válhat, ha LA REINE DES CREMES csodás krémet használ, mely megtisztítja és frissen tartja az arcórt.

Jókarban levő mechanikai szövevényekkel

150—180 szélességben keresek megvételre. Ajánlatok pontos leírással és armegjelöléssel Friedmann Sallamon Sighet címre intézendők.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyesületi köntésnél egy sző a lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt keresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Csipkebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése Cal. Reg. Ferdinand 3. Weissmann R. — Ugyanott kézzelvarrot késztyük készítése és tanítása.

Eladó sarkház forgalmas helyen, mely áll berendezett pékségből, két kemencével, lakásokból és üzlethelyiségből. Esetleg bérbeadó. Pata ucca 57.

Schlüdennek, kik jobb házakba be vannak vezetve, tegyék ajánlatukat „Nőszilendő 26” jelígre a kiadóba.

100.000 lej készpénzzel és berendezéssel rendelkező, alásban levő 24 éves hivatalnoknő férjhez menne biztos egzisztenciájú uriemberhez. Kérem, hogy csak komoly férfiak irjanak „Hivatalnoknő” jelígre a kiadóba.

Fiatál borkereskedősegéd állást keres azonnali belépésre. Vidékre is megyek. Cím: a kiadóba kérek.

Eladó 2500 leiert három lámpás rádió. Str. Bratianu (Király-u.) 45. Gombos.

Üzlethelyiség teljes berendezéssel és raktárhelyiséggel azonnala kiadó. P. Mihai Viteazul 25.

Május 1-re kiadó üzlethelyiség és ebből nyíló betonozott, víz és villannyal ellátott nagykiterjedésű szuterénhelyiségek, borpincének, műhelynek, üzleti raktárnak alkalmas. Szentes, Tunarilor 2. Telefon 1-31.

Eladó alig használt gyermekágy. Hermann fűzőszalon, Calea Foch Marsal 16.

Alig használt férfiruhák (középtermetre) eladók. Ugynott 3/4-es bicikli. Megtekinthető d. u. 2—3 között. Str Saguna 20. II. 3.

Román, német, francia tanítást és korrepetálást biztos sikerrel vállal „gyakorlott pedagógus”.

Elveszett az oradeai állomáson egy kétfelű nyíló barna bőrkoffer. Fehérnemű és orvosi könyvek voltak benne. Becsületes megtaláló 1000 lej jutalomdíjat kap. Cím a kiadóban.

Kiadó azonnala különbejáratu, elegánsan burtozott parkettes szoba. Szentes, Tunarilor 2.

— Ismét viharok a világ mindentek: Tegnap szarról, hogy a Mad Komore szigetcsopított. A mintegy kánban mai jelenmély veszlette éle a benszültötekből. csak Párizsból jellnia francia gyarnpusztított végig, a zott. A vihar közzösszekötötés a lálós áldozatok szérkezett jelentés. part közelében 12 egy husz ember éjelentés szerint a már napok óta h a Nis-Pirot-Kumayok léptek fel. A fiz fok alá szálló hradása szerint S grekben néhány n és havazás már e okozott a rugyező

— Holttest zuhasarából. Párizsból renesszlenséggel v lében egy léggömm leszállás közben ór gaszfeszültségű út utasa, aki éppen a ba kapaszkodott, o hogy azonnal meg a kosárból, mire a teség folytán újbb és belegabalyodott jába, ahol teljesen pilóta szorenesére kapaszkodott az ág sebesüléseket szeny

Berettyó
alémas
lejjár
elmü

— Titokzatos uszik egy német h rízből jelentik: A tudósítójá szerint m. st nevű német ge rakománnyal Rottel rakelt a marokkói máreius 12-én érke terdamba. A feyyv raktak be a hajóra szelgetés folytatott gal, aki részt vett ban. Ez utóbbi szeri nyiségű puská, több szer, ezögesdrót, val átalakítható traktor tetési helyét nehéz ni. A hajó kápiányat ni a Kanári sziget

— Pályázati huro Zsidó Diákszegegyzö go a legközelebbi egyetemi diáksagot laltatni. A diákság alábbi 3 alapvető ió kérjük: 1. Az elhe mint a diákság ce 2. Az akadémikus zödés nézőszögéből, pályaválasztásának vei. Felkérjük a d menzatagokat is). H désekről szóló, neu mányokat, zárt, jell zetéséhez. A kérd gozandók fel, mind mindhárom kérdés nulmányban beny kérdésekre beérkez tününkben publiká kát 500 lej pályvad követező buletinü hármat) közölni fo

HIREK

— Ismét viharokat és hóesést jelentenek a világ minden tájáról. Párizsból jelentik: Tegnap számunkban hírt adtunk arról, hogy a Madagaszkártól északra eső Komoro szigetsorpon nagy vihar pusztított. A mintegy 12 óra hosszútartó orkánban mai jelentés szerint kétszáz személy vesztette életét. Az áldozatok mind a bensülöttekből kerültek ki. Ugyan-
 csak Párizsból jelentik, hogy Uj Kaladonia francia gyarmaton hatalmas orkán pusztított végig, amely nagy károkat okozott. A vihar következtében megszakadt az összeköttetés a sziget belsejével. A hatalmas áldozatok számára eddig még nem érkezett jelentés. A sziget déli részén a part közelében 12 hajó elsüllyedt s mintegy husz ember életét vesztette. Belgrádi jelentés szerint a jugoszláv fővárosban már napok óta havazik. Keletserbiában a Nis-Pirot-Kumanovo vonalon hóviharok léptek fel. A hőmérséklet sok helyen tíz fok alá szállott. A budapesti rádió híradása szerint Somogy és Baranya megyékben néhány nap óta havazik. A fagy és havazás már eddig is nagy károkat okozott a rügyező gyümölcsfákban.

— Holttest zuhant ki egy léggömb kosarából. Párizsból jelentik: Súlyos szerencsétlenséggel végződött Amiens közelében egy léggömb próbatúrája. A ballon leszállás közben érintkezésbe került a magasszállású áramvezetékkel s egyik utasa, aki éppen a kosár fémfogantyújába kapaszkodott, oly erős ütést kapott, hogy azonnal meghalt. A holttest kiesett a kosárból, mire a léggömb a súlyvesztés folytán újból a magasba szállt és belegabalyodott egy magas fa koronájába, ahol teljesen sztracionálódott. A pilóta szerencsére még idejekorán megkapaszkodott az ágakban és csak könnyebb sebesüléseket szenvedett.

Beretvás Partilla
 a legmagasabb lejjáértés és a mulatija.

— Titokzatos fegyverszállítmánnyal száll egy német hajó Marokkó felé. Párizsból jelentik: A Paris Soir rotterdami tudósítás szerint március 21-én az Optima nevű német gőzös fegyver és löszrakományal Rotterdam kikötőjében utrakelt a marokkói partok felé. A hajó március 12-én érkezett Hamburgból Rotterdamba. A fegyvereket Rotterdamban rakták be a hajóra. A lap tudósítója beszélgetést folytatott egy rakodómunkással, aki részt vett a fegyverek berakásában. Ez utóbbi szerint a hajón nagymennyiségű puskák, több láda kézigérintés, lösz, ezüstdrót, valamint több tankokká átalakítható traktor van. A hajó rendeltetési helyét nehéz pontosan megállapítani. A hajó kapitányának kijelentése szerint a Kanári szigetekre mennek.

— Pályázati hirdetmény. Az Erdélyi Zsidó Diákszegélyző központi vezetősége a legközelebbi bulletinjében a zsidó egyetemi diákságot is meg akarja szólítani. A diákság hozzászólását az alábbi 3 alapvető fontosságú kérdésben kérjük: 1. Az elhelyezkedési kérdés, mint a diákság centrális problémája. 2. Az akadémikus pályák az átrétegződés nézőszögéből. 3. A zsidó ifjúság pályaválasztásának szociális irányelvei. Felkérjük a diákságot (a nem menzatagokat is), hogy a fenti kérdésekről szóló, nem túl hosszú tanulmányokat, zárt, jellegű borítékban 1934. április 20-ig juttassák el a központi vezetőséghez. A kérdések külön-külön dolgozandók fel, minden pályázó azonban mindhárom kérdést is külön-külön tanulmányban benyújthatja. Az egyes kérdésekre beérkező legjobb és a bulletinünkben publikálásra alkalmas munkák 500 lej pályadíjjal díjazunk és a következő bulletinünkben ezeket (mindent hárommal) közölni fogjuk. Az elnökség.

Április 15-ig lehet jelentkezni a Zsidókórház Palesztina-kirándulására

A Zsidókórház Palesztina-kirándulása iránt a zsidó társadalomban kivételesen nagy érdeklődés mutatkozik. Több helyről olyan kérések érkeztek a kórház vezetőségéhez, hogy az iratok beszerzésének körülményessége miatt a jelentkezési határidőt pár nappal kitolják. A vezetőség eleget tesz ezeknek a kéréseknek, hogy mindazok, akik az iratok beszerzésénél esetleg eddig akadályokba ütköztek, 15-ig tisztázhassák, jöhetnek-e a kirándulással vagy sem.

A hajó, mint már megírtuk, május 2-án indul. A Polonia 15.000 tonnás luxusgőzös, mely a hajójáratok közül a legkényelmesebb, dr. Sebestyén József személyes vezetésével megy a kirándulókat és az erdélyi zsidó közelebbi több markáns vezetője már jelentkezett a kirándulásra.

A tökéletes kényelmet biztosító hajó uti költségei Konstancaótól Haifaig és vissza, a hajón való teljes ellátással, a következők:

Luxus kabin személyenként	16.000 lej
I. osztály	14.000 lej
II. A. osztály	11.500 lej
II. B. osztály	9.500 lej
III. osztály	7.000 lej

A behajózási költség személyenként száz lej téz ki.

Az I. és II. A. osztályú utasok min-

den garancia letétele nélkül megkapják az angol vízumot és partra szállhatnak Palesztinában. A II. és III. osztályú utasok 60 angolfont deponálása ellenében kaphatják meg az angol vízumot, amely összeget visszaérkezésük után vehetnek ismét fel a konzulátusnál. Sikerült elintézni azt is, hogy az effektív 60 font ledeponálása helyett a bukaresti angol konzul elfogadja egy fővárosi nagybanc garancia levelét, amely szerint a bank 60 font fizetésére kötelezi magát, ha az utas három hónap belül nem térne vissza.

A kirándulás vezetősége vállalja az utlevelek vízumoztatását, valamint belügyminiszteri érvényesítést Palesztinára és Egyiptomra. Az angol vízum költsége 500 lej, a belügyminiszteri látványosság költsége 300 lej utlevelel. A látványosságok férfiaknál szükséges az illetékes Cereul de Recrutare Palesztinára érvényes igazolványa.

Néhány napon belül közölni fogjuk tudni a 16 napos palesztinai csoportutazás feltételeit, amelyen való részvétel nem kötelező.

Aki részt óhajt venni a kirándulásban, annak április 15-ig kell fizetnie a hajóút költségeit a Kereskedelmi Hitelintézetnél, Cluj. Piata Unirii 29. Mindennemű levelezés ugyanerre a címre intézendő.

— Felmilliót sikkasztott egy genfi bankpénztáros. Genfből jelentik: A genfi Jelzőfogóhitelintézetnél óriási sikkasztástok fedeztek fel. A bank egyik pénztárosa, Dick, évek hosszú során át nem kevesebb, mint félmillió svájci frankot sikkasztott. A pénzt petroleumrészevények, el és egyéb papirokkal folytatott spekulációra fordította. A pénztáros detartóztatták.

— Házasság. Buxbaum Benjamin cluji orth. iskola igazgatójának leánya Bella és Friedmann József Pépa, folyó hó 10-én tartják egybekelési ünnepélyüket a magyarországi Czellőmőkön. (Minden külön értesítés helyett.)

— Újja Ehrenburg: Lasik Roitschwanz. Lasik Roitschwanz mozgalmás élete egy kisorozat falusi szabóműhelyből indul ki, végigvonul Európán és Palesztinában Rachel sírjánál ér véget. A csodálatos kis zsidó története nem csupán regény, hanem az egész mai Európa, világnézetek összevisszasága, oly csodálatos művészettel megírva, amely a könyvet a remekművek sorába emeli. A 340 oldalas nagy regény (Kosmos kiadás) egész vászonkötésben 90 lej mindenütt, vagy a Lepage könyvkereskedésben Cluj.

„Szerlem iskolája”

— Kultúrelőadás a Saom Clubban. A Cluj-i Hírközös vendége dr. Stein Sámson főrabbi a klub vezetőségének felkérése kedden este igen szép számu és előkelő közönség előtt előadást tartott „A zsidóság világkultúrális jelentősége és feladata” címen. Előadásában a főrabbi először a zsidó történelem egyes korszakait vizsgálta, jellemezte a zsidóságnak alkotó tevékenységét létezésétől napjainkig és kiemelte, hogy a zsidóságnak ugyan az lesz a jövőben is a szerepe az emberiség történelmében, amely annak előtte is volt. Mindenek előtt azonban a zsidóságnak elsősorban önmagához kell hűnek maradnia, hogy aztán kellőképpen ellenulvózia lehessen a népek életében mind inkább terjedő erőszak uralmának. Az emberiség jövőbeni kialakulása a szervezkedés jegyében áll. Szervezkedés hatalmat jelent. Hogy azonban ez a hatalom ne fajújon erőszakká és ne vételessé legyen károsan, ennek megakadályozása és ellensúlyozása képezi a zsidóság feladatát. Jellemezve a zsidó történelmi korokon a zsidóság szerepét a világ kultúra fejlesztésében, az előadó oda konkrétul, hogy a zsidóságnak a kultúra terjesztése volt és marad a feladata. Az igen lebilincselő és érdekes előadást a nagy számu hallgatóság elejétől végig nagy figyelemmel kísérte és a végén előadót melegen ünnepelte.

— Peszách ünnepi istentisztelet: A Regele Ferdinand uti nagyszinagógában a Peszách ünnep utolsó napjainak imarendje a következő: április 5-én este Maariv 7 órakor, 6-án reggel Sachrisz 8 órakor. Muszaf délelőtt 10 órakor, és Mincha Maariv este 7 órakor. 7-én Sachrisz 8 órakor, Muszaf és Mazkir 10 órakor kezdődik. Az ünnepi beszédekét főtisztelő dr. Durchschlag Pinkász főrabbi ur mondja.

— Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány már régen megállapította, hogy a Ferenc József víz használata a tulok evés és ivás káros következményeinél igazi jótétemény.

— Az ifjúság élni akar. De hogy élni tudjon, hogy felépíthesse az új, gazdagabb társadalmat, ahhoz új, jobb és igazabb emberré kell nevelődnie. Ebermayer könyve „Az ifjúság élni akar” világszancsó. 400 oldalon, remek kiállításban, egészvászonkötésben 99 lej mindenütt, vagy Lepageál Cluj. Kérje a Kosmos könyvek jegyzékét.

Fősz.: Lilian Harvey

A tiszaszilári vérvád, Eötvös Károly örökbecsű műve „A nagy per, mely ezer éve folyik s még sincs vége” 3 kötet, 1000 oldal 500 lej helyett most 99 lej Lepageál Cluj. Kérjen ingyen „Judajica” jegyzékét Lepageától.

— Az Angol Bank százmillió fontot keresett a font áresésén! Londonból jelentik: A múlt héten tartotta meg az Angol Bank, hivatalosan: a Bank of England évi közgyűlést, amelyen megállapították, hogy a font áresése százmilliófontos jövedelmet biztosított az intézetnek. A font értéke tudvalevőleg több mint 30 százalékkal esett, tehát ugyanennyivel emelkedett a Bank of England tulajdonában lévő arany értéke is. Az Angol Bank ugyanis magánvállalat és így az elért nyereség, ami tulajdonkép „könyvszerinti nyereség”, teljesen az intézet részvényeseit illeti. Részvényei a tőzsdéi forgalomban is szerepelnek és természetesen, hogy a nagy nyereség kifejeződik a részvényforgalomban is. Az utolsó napokban 385 font körül jegyezték a Bank of England részvényeit, ami rekordnak számít, eddig legmagasabban 367 font körül állottak a papirok.

NAPRÓL NAPRA

Kazimiera Eljakowicz lengyel írónő. Pilsudszki marsall magánitkárnoje, néhány nap óta az osztrák fővárosban tartózkodik. Az írónő előadásokat fog tartani Bécsben.

Párizsban a közelnapokban várják a jelenleg Londonban tartózkodó Maurice Chevalier érkezését. A filmszínész Londonban szerződésről tárgyal. Hír szerint nem akar visszatérni Amerikába s felváltva játszik Párizsban anyanyelvén és Londonban angolul filmekben.

Lloyd George oly népszerű szűkebb hazájában, hogy a walesi férfiak körében rohamosan hódít a „Lloyd George hajviselet”. A walesi borbélyok most hajójáratot indítottak az új divat ellen, amely majdnem kényerküdtől fosztotta meg őket és gyengeknek honfiarsaikat meggyőzni, hogy a rövidre nyírt haj sokkal szebb és egészségesebb a „Lloyd George sórénynél”.

— Zsidó közelet Szászrégenben. A Zs. N. Sz. helyiesoportja április 8-án tartja reorganizáló közgyűlést. A Hanoár Hacioni szervezet közéleti konferenciáját, melyen a marosvásárhelyi, kolozsvári, szászrégeni, beszercei, rastolítai és ilvai szervezetek vesznek részt, nyolcadikán és kilencedikén tartják meg. A közéleti konferencia vasárnap és hétfőn lesz. A Hanoár Hacioni rendezésében ezúttal tartják meg Szászrégenben az első irodalmi törvényeseket, melyen Lewinsohn: Örök sziget című munkája fölött fognak vitatkozni. Az irodalmi törvényesek tárgyalásán dr. Weisz H., Mendel, dr. Schwartz József, dr. Paláthy Endre, Frank Emil, dr. Wiegner Jenő, Frim Bólané, Agoston Izsnóe valamint Fixel, a helyiesoportelnök vesznek részt. A vad és védelem szerepét kolozsvári vendégek fogják ellátni. Az Avodah zsidó klub szombat este tartja meg reorganizáló gyűlését, amelyre a kulturbizottságot is mozgósította, hogy bekapcsolódják és felvegye a zsidó kulturális munkát. Május 3-án nagy zsidó előadással készül a klub a nagyközönség elé. A napokban alakult meg Régenben a Barisszia zakén testülete.

— Eljegyzés. Glück Erzsébet és Mihály József KKL biztos jegyesek.

— Egy porosz herceg áttért a katolikus hitre. Rómából jelentik: Don Bosco tegnapi szentté avatásán résztvevő Frigyes Lipót porosz herceg is, aki husvét vasárnapján katolikká lett. Frigyes Lipót herceg atyja II. Vilmos császár sógora volt.

H. Devecseri Anci tornatanárnő (Cal. Reg. Ferdinand 25.) külföldi utjáról hazaérkezett.

— Három napon nincsenek nyilvános előadások. A rendőrkvésztúra közlése szerint április 5, 6 és 7-én mindennemű nyilvános előadás és kávéházakban a műsor és zeneszolgálatát — a román nagyhétre való tekintettel — tilos.

— A dán trónörökös eljegyzé a svéd trónörökös leányát. Londonból jelentik: Stockholmi hírek szerint rövidesen várható Ingrid svéd királyi hercegnőnek a svéd trónörökös leányának eljegyzése Frigyes dán trónörökössel.

Román husvétkor a Royal Mezőban

— Beteg az angol királyné. Londonból jelentik: Az angol királyné könnyebb hűlés miatt nem hagyhatja el a Buckingham-palotát.

— Sztambulban állandó szervezetet létesít a Balkán-értekezlet. Athénból jelentik: A Balkán-értekezlet elhatározta, hogy a Balkán parlamenti és társadalmi uniója címmel Sztambulban állandó szervezetet létesít.

— A jugoszláv külügyminiszter Szófiába és Ankarába utazik. Belgrádból jelentik: Jettics jugoszláv külügyminiszter április 15-én utazik Szófiába és Ankarába.

— Halállal büntetik a vasutj tolvaját Oroszországban. Moszkvából jelentik: A szovjetvasutak erkölcsi és anyagi újjászervezésére irányuló nemrégiben közzétett rendeletében halálbüntetéssel fogják sújtani nemcsak azokat az alkalmazottakat, akiket a vasutj szerencsétlenségek miatt felelősség terhel, hanem azokat is, akiket vasuti anyaglopáson kapnak rajta.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A szenátus izgalmas vitája az autonóm intézetek átszervezéséről

A kamara hajnali ülésen szavazta meg a konverziót

Bucuresti, április 4. A szenátus ma délelőtti ülésén megkezdte az autonóm intézetek átszervezéséről szóló törvényjavaslat vitáját.

Elsőnek Stefan Ion többségi szóval fel és kijelenti, hogy ilyen értékes törvényjavaslatot keveset látott. Nagy volt a pénzszórás az autonóm intézeteknél és különösen a nyomtatványok körül voltak nagy visszaélések.

D. R. Ioanituescu nemzetiparasztpárti közbeszól: Milyen intézkedéseket tettek kormányra lépésük óta?

Vihar a szenátusban

Nagy zaj tör ki erre, közben Mitita Constantinescu alminiszter kiáltja a közbeszóló felé: Mi ellene vagyunk azoknak a processzusoknak, amelyenek a Monitorul Oficialnál voltak. Igaz van Stefan Ion urnak!

Ioanituescu: Talán nem aludt jól az éjszaka?

Constantinescu alminiszter: Ilyen külvárosi hangnemben csak ön beszélhet, én más politikai iskolában nevelkedtem.

Az elnök kéri az ellenzékét és a miniszteri padot, hogy tartózkodjon a közbeszólásoktól.

Stefan Ion folytatja beszédét és rendet kér a Monitorul Oficialnál.

Gafencu a következő felszólaló. Először van az autonómintézetek feloszlásának, mert nagy kár fog az államra haramláni. Azonban a túlzott autonómia sem jó. Ha feloszlatták az autonóm intézeteket, a pénzügyminisztérium nem lesz képes az intézetek aktivitását ellenőrizni.

D. R. Ioanituescu következik és az intézetek mérlegét állítja fel, majd a Monitorul Oficial ügyével foglalkozik.

Mitita Constantinescu kijelenti, hogy rendet fog teremteni.

Ioanituescu szívesen veszi ezt tudomásul és folytatja beszédét.

Az elnök megkérdi, hogy sokáig fog-e beszélni.

Constantinescu alminiszter: Amíg beszél, mi itt maradunk!

Ioanituescu: Ha kell, egész napon át beszélni fogok.

Hajnali ülésen szavazták meg a konverziót

A kamara kedd délután és éjszaka folytatta és befejezte a konverziós törvényjavaslat vitáját. Az általános vitában beszélt még Bratianu Dinu, Radian, Bentoiu előadó és Sassu földművelésügyi miniszter, mire a javaslatot általánosságban megszavazták és azonnal áttértek a részletes vitára.

Potarca nemzeti parasztpárti kérdézi, van-e szükség a részletes vitára, ha a kormány amúgy sem fogad el egyetlen módosítást sem?

Tatarescu miniszterelnök kijelenti, hogy a bizottsági tárgyalásokon elment a türelem legvégéig határáig, mégis hajlandó olyan módosításokat elfogadni, amelyek a javaslat alapelveivel nem állanak ellentétben.

Constantinescu-Bordeni egy lényegesen módosítását el is fogadták.

Iunian kéri, hogy töröljék a javaslatból a román állampolgár kifejezést, mert a gazdáknak között vannak igen sokan, akiknek teljes joguk van az állam polgárságra, de nem tudták megszerezni az ehhez szükséges iratokat és nagy igazságtalanság lenne, ha ezek kimerádnának a konverzióból.

Antonescu igazságügyminiszter kijelenti, hogy a külföldiekre való tekintettel nem lehet kihagynia a román állampolgár kifejezést. Egyébként rövi-

desen törvényjavaslatot fog betervezni, amely lehetővé fogja tenni az állampolgárság gyors megszerzését, azoknak, kiket megillet.

A szakaszonkénti vita végeztével Tatarescu miniszterelnök szólalt fel. Köszönetet mond mindazoknak, akik munkájukkal a törvényjavaslat elkészítésénél közreműködtek. Szeretné, ha az együttműködésnek ez a szelleme az államélet más fontosabb kérdéseinél is

megnyilvánulna. Reméli, hogy a konverzió kérdése ezután nem fogja képezni választási agitáció alapját.

A kamara ezután 264 szavazattal 1 ellenében megszavazta a törvényjavaslatot és az ülés éjjel 4 órakor ért véget.

A délelőtti 10 órától egyfolytában lefolyt ülést, tehát 18 óráig tartott, ami rekordot jelent a román parlament történetében.

Befejeződtek a védőbeszéddek a színajai perben

Bucuresti, április 4. A színajai per ma délelőtti tárgyalásán a hivatalból kirendelt védők kerültek sorra.

Catoiu generális Cantacuzino-Granicerul haretéri érdemeit vázolja fel. Öreg ember már a tábornok, fel kell menteni!

Odobescu védő: Minden pártban vannak jó és rossz elemek. Cantacuzino

jó ember, derék katona. Szintén felmentést kér. Ilyen értelemben beszél Sturdza védő is.

A tárgyalás folyik.

A védőbeszéddek valószínűleg ma befejeződnek. Azután a vádlottaké az utolsó szó és holnap délelőn már ítélelhozatal is lehetséges.

Banditák legyilkolták egy amerikai milliomos háznépét és vendégeit

Newyork, április 4. Egész Amerikában óriási feltűnést keltett egy szörnyű rablógyilkosság, amelyet a Csendes óceán határos Washington államban Bremerton városa közelében követtek el. Bremerton mellett a Puget-Sound egyik mellékágánál Leuder Ferenc milliomosnak nagy kertés villája van. Husvétvasárnap a tulajdonost, feleségét, a szolgálóleányt és három vendégül hívott férfit meggyilkolva találták.

A ház belseje szörnyű látványt nyújt. Nyilvánvaló, hogy a házban lévő védekezők, amikor rájuk támadtak. A szobák minden falára vér fröcs-

esent. Az áldozatok holttesteit borzalmasan megsemmisítették. Ugy látszik, hogy a legállatibb módon ütötték őket, míg azután egy lövéssel meg nem váltották szenvedéseiktől. A rendőri nyomozás első eredményei arra mutatnak, hogy a bünessémenyt csak mintegy harminchat-negyvennyolc órával később fedezték fel.

A villa valamennyi szobáját feldúlták és kirabolták a szekrényeket és elzárt rekeszeket. A rablók áldozataikat nemcsak kezükön és lábukon megbilincselték, hanem ragtapaszokkal leragasztották szájukat, hogy megakadályozzák őket a kiáltózásban.

Tombol a Skeidar tűzhányó Izland gleccservilágában

Kopenhága, április 4. Izland délkeleti részében a Skeidar Jökul vulkán működése kiújult. Az elmúlt hét végén már erős változás volt megfigyelhető a Skeidar geocserén. Hatalmas jégtömegek szakadtak le róla a Skeidar folyóba és azt nagymértékben felduzzasztották.

A vulkántól mintegy 250 kilométernyire fekvő Rejkjavikból óriási tüzszlopot látni, amint az egek felé emelkedik. Magasságát husvét vasárnap este több ezer méterre becsülték. Husz pere leforgása alatt hetvennyolc villanást észleltek. Ugyanakkor földalatti moraj volt hallható.

A husvét hétfőre virradó éjszaka hamueső hullott. A hamuesőből a sziget északi részének is jutott, mert időközben megváltozott a szél iránya. A Skeidar folyó vízbe időnként olyan melege, hogy már szinte forr. A táviróvo-

nalak nagyobb részt megszakadtak. Mindamellett nem gondolják, hogy em berek élete forogna veszedelemben, mert a vulkántól délre eső vidéket nagyon gyéren lakják.

Kopenhága, április 4. Rejkjavikból érkező jelentés szerint a Skeidar Jökul tűzhányó működése a husvét ünnepek alatt is lankadatlan erővel folytatódott. A tűzhányóból felszálló füstoszlop 17-20 kilométernyi magasságot ért el. A vasárnapra virradó éjszaka több helységben erős hamueső hullott. Breidablan vasárnap vastag kéntartalmu hamuréteg borította a talajt. Attól tartanak, hogy a hamu nagy kárt tesz a környék növényzetében. A Skeidar folyó, amely már szombaton kilépett medréből, időközben tíz kilométer szélességre dagadt és különböző mellékágakra szakadt. Az áradat hatalmas jégtömböket sodor a völgyek felé.

Titulescu válasza

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

lomnak, amelyet a többség elnöke útján juttatott kifejezésre irányában. Hálás Maniu Gyulának, hogy előre eljuttatta hozzá felszólalása szövegét, amelyre így módjában van teljes precizitással válaszolni. Maniu expozéja rendkívül érdekes a felvetett eszmék, a tervezett megoldások és általa folytatott akciók miatt.

Két főfelvetel kiván leszögezni: az egyik az hogy a trianoni béke minden román, különösen pedig az erdélyi és bánági románság előtt egy végleges jogi rend megszüntetése. A román közvélemény a trianoni békében nem megcsontítást, hanem kiegészítést lát. Maniu az új területek románságának a megszólaltatója, amikor kifejezést ad annak a tiltakozásnak, annak a lelkebből folyó visszahatásnak, amelyet a revíziós propaganda a csatolt területek románságában kivált. Az a legkésebb bizonyítéka a mi lelki egységünknek és ez a lelki egység irányítja külpolitikánkat.

Az olasz és magyar revíziós álláspont

A másik elv, hogy a békeszerződések épségbentartása nemcsak a románságnak hanem egész Európának érdeke, mert csak ezzel lehet a békét biztosítani és ha ládást lehetővé tenni.

Maniu azt kérdezi, hogy magyar manifesztációk és annak visszhangjai milyen véleményt váltanak ki belőle? Ki kell jelentenem, hogy disztigválnunk kell az olasz és magyar revíziós álláspont között. Összintén beszélünk:

Az első elméleti, amely emberi és méltányosság szempontokból indul ki.

A második azonban gyakorlati, pozitív, amely meg akarja változtatni a történeteket és visszaakarnja venni a mi patriotizmusunkat. Az olasz revízió nagylelkű egy gyenge állammal szemben, a magyar revízió törekvés egoista, sőt modern értelemben spekulatív. Az első eddig csak szóbeli eszközökkel dolgozott, a második aktív metódusokkal akarja a jelenlegi rendet megváltoztatni. De akár az elsőről, akár a másodikról beszélünk, hangsúlyozom, hogy mindkettő elfogadhatatlan és visszautasítandó.

Ha az olasz revíziós álláspont azonban csak téves koncepció, úgy a magyar revíziós követelés bűnös álláspont. Bármennyi fájdalommal is kell ezt tudomásul vennünk a magyaroknak, meg kell mondanunk, hogy az ő revizionizmusuk nem tekinthető egyéneknél, mint a béke veszedelmének és ezért elsősorban ezzel kívánunk foglalkozni. Megállapítja, hogy Magyarország és Románia között nincsenek érdekelletétek és a két nemzet együttműködése nagyon kívánatos volna, de a megengedés lehetetlen, ha mindig a határkérdését is felvetik. Magyarország tudja épp oly jól, mint mi, hogy propagandájával egyetlen négyzetméter sem fog tőlünk elvenni. A revizionista manifesztációk célja nem is ez, hanem csak demonstráció és a magyar közvélemény bizonyos politikai befolyásolása.

Földi Mihály: A csábító. A magyar irodalom élő jelesei közül kimagasló Földi Mihály izmos tehetségű alakja. Műveiben nemcsak az érdekes és izgalmas mesészöveg, plasztikus jellemábrázolás, hanem a gondolatok mélysége és az egész koncepció világnézeti magassága dominál. Ragyogó szerelmi regény „A csábító” és mégis súlyos a benne lüktető kiadásoktól. A regény új propaganda kiadása vászonkötésben a korábbi 320 lej helyett, most 80 lejért kapható, az Uj Kelet könyvosztályában, az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett vagytólánvételt.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron I., Pop 18. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa post-plătită în No. 224712

18. Telefon: Havonta 11 évre 600, egy fél évre 12, a detések díja KELET" a szidóság egy keink után rás megjelö

Választás

A választás nálunk, mint itt vannak a társak.

Olyan szavakból, amelyek a választási

Ha a kormány kiderül, hogy az ellenzék is a kormány.

Ez a szám. Hogy annyit ahányképpen

A legérdemesebb

az ilfovmegyében produkálta. A nemzeti parlament

Ez azért a választások szintén csak

korábban Duce ságos győzelem hányást tett

ságos ügyben

Ugy látszik, hogy a revíziós parasztpárt magukat a

Csak valaki

Az általában egy szavazatnak, viszont

Bukarestben kúskos a fejük szavazat.

A régi és

A római vezetés moderációját a nézők dezték a régi

Hogy a vradt győzelem ládó közönség

Ez azonban az egész

dekes, hogy van is vannak akik egymás

der, illetőleg tombolják ki

Szabad országban a zene emberek.

A lobogó lényeg mind

A mai emsága, probnemzedékek

két engesztel

Franciaorszában ez a nemzedék uo

polgárháború ki magát, gyében küzd

Ma meg el a modern ze

Minde nva régi, sem a

arra, hogy jövő szimfón

Az az érzés, új színtézise, új vezérmotív

arra, hogy a monia és az seít keltse fe

Mert hisze a régi világ

ték, a jövőben het el, viszont

új elméletek nem semmisít és a régi sz

heti, felfrissíti. A szomorú egy a régi, ez nem ha

inkább pofoz más.